

11te Aarg.

1880.

19de Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af R. Thronsen.

30te April — 8de Hefte.

Decorah, Iowa.

Paa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the Post-Office at Decorah as 2nd class matter.

„For Hjemmet“

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

Det indeholder et afvejlende og omhyggelig udvalgt Læsestof, bestaaende af historiske Skildringer, Efterretninger om Opfindelser og Opdagelser, Missionsberetninger, Reisebeskrivelser, Skildringer af Lande og Folk, Dyre- og Planteliv samt

Fortællinger, Digte, Gaader og Blandinger.

Det udkommer med to Aar i Omflag to Gange om Maanedes (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.50) om Aaret i Forud. Dermed er ogsaa Portoent betalt. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit. Penge sendes helst i Money Orders, Drafts (helst paa Chicago) eller Registered Letters, da Posterne ikke overalt ere sikre. Nye Subskribenter behage at melde sig snarest muligt.

Adresse: **A. Thronsdjen**, Drawer 14, Decorah, Iowa.

Vil man benytte anden Mand's Hjælp til at indsende Penge, da se til, at Vedkommende er paa lidelig.

7 forudbetalte Exemplarer sendes 1 Aar for \$12.00.

Ældre Bind af „For Hjemmet“, se sidste Side.

Succesfor til **N. S. HASSEL** Decorah, Iowa.
Feodor Ström & Co.

har et fuldstændigt Udvalg af gode Kolonialvarer (Groceries), samt al Slags saltet og røget Fisk. Extra fin norsk Medicintran og andre norske Varer.

Indhold af 18de Bind (1879 II.) af „For Hjemmet“.

„Kun dagligdags er al din Dont“. — Hugenotterne som Galeislaver. — Japaneserne. — Den gamle Thepotte. — Brev til Lavard fra en tyrkisk Kadi. — Sokrates's Fængsel og Død. — Strøtanter. — Føderne i Konstantinopel. — Gaader og Oplosninger. — Blandinger. — Pater Klemens. — Vuggesang. — Gustav Vasas Historie. — Prinds Louis Napoleon falden. — Møllen og Bækkene. — Jordflodens Indre. — Giv Gud Eren. — Til Ungdommen. — Smaa historiske Notitser. — Den gamle Mand og Præsten. — Læsefrugter — Ved det døde Hav. — Hvad hedte den barmhjertige Samaritan? — Sønnen i rette Tid. — Washingtons Magimer. — Kimbrev fra navnkundige Mænd. — Insekternes Muskelstyrke. — Verdenspostvæsenet. — Benedetto Marcelli. — Fra Madagaskar — Til Belysning af en Anekdote, som fortælles om Pascal. — Mærkelige Tal. — Evang. luthersk Folketalender, anmeldt. — Til Professor M. J. Mourad. — John Maynard.

Bindet bestaar af 12 Hefter, 356 Sider, samt Titelblad og Register og sendes portofrit for \$1.00.

A. Thronsdjen,
Dr. 14, Decorah, Iowa.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

11te Aarg.

30te April 1880.

8de Hefte.

Noget om Edderkopper *).

(Fra „Skilling-Magazin“).

Der er saa Dyr, som af nogle Mennesker betragtes med større Skræk end Edderkoppen. Endog en frygtelig Hveps eller et saa skrækeligt Dyr som en Drenthvist formaar ikke at opvække en saa stor Rædsel. Lad en omhyggelig og paapasende Stuepige blot se et Glimt af en Edderkop i et Værelse, hun har Tilsyn med, strax bliver Kosten anvendt paa det virksomste, Dyrret bliver dræbt eller bortjaget, og dets Bæv naturlignis ødelagt. En saadan Behandling og Straffemaade er almindelig, og derfor synes det, som om den maa og bør udøves. „Edderkopper er grusomme Insekter“, siger Puhlikum, „og fanger og spiser de stakkels Fluer.“

For det Første er nu Edderkopperne strengt taget ikke Insekter, fra smaa Edderkopper voxer de op til store, og Insekter voxer aldrig; det vilde derfor være rigtigere at kalde dem Dyr. Den Edderkop, paa hvilken vi især agter at henvende Opmærksomheden, er den almindelige Havs-Edderkop (*Epeira diadema*)

og Jagt- eller Zebra Edderkoppen (*Salicicus scenicus*).

Dmtrent i Midten af Juli eller maa-
ske tidligere vil man finde forskellige
Bustværter, Vinranke, Vedbender o. s. v.
bedækkede med endel smaa, runde Spin-
delvæve, og i Midten af hver af dem eller
i et sikkert Skjulested imellem Bladene
sidder Vævens Eier. Den er paa denne
Tid meget liden, dens Legeme er ikke
meget større end et Sennepskorn, men
uagtet dens spæde Alder og tilsyneladende
Mangel paa Erfaring er den en dygtig
Arbejder og meget slunt i Værkfunsten.
Lad os nu passe paa den, naar den for-
færdiger sin Væv.

Efter langsomt at have krobet om
imellem Bladene standser den endelig i
nogle faa Sekunder, vrikker lidt paa sig,
berører et Blad med sin Hale, og idet
den derpaa udbreder sine Ben, lader den
sig langsomt falde ned, hængende ved en
eneftte Traad af Væven. Den vedbliver
at glide ned, indtil den finder et pas-
sende Fodfæste, og naar den nye Stil-

*) Sammenlign „For Hjemmet“ for 1874 S. 190 flg., hvor der findes en Afhandling „Et og Andet om Edderkoppen“, af en anden Forfatter.

ling er undersøgt og fundet behagelig, klæber den Enden af Traaden fast og fryber derpaa opad den. Det er den unge Edderkoppes Hensigt, at denne første Traad skal være en af Hovedstøtterne for dens fremtidige Væv, og derfor maa den være meget stærk. I det derfor Edderkoppen stiger op, udflyder den fra sin Spindepote en anden Traad, som den føier til den første og saaledes styrker den, og naar dette er skeet, farer den paa Kryds og paa Tvers undertiden meget langt og trækker sin Traad efter sig, indtil den finder et passende Sted, hvor den kan befæste den anden Traad, der skal danne Begyndelsen til dens Væv. Passende til den Stilling, den har valgt, vil Edderkoppen saaledes ordne flere eller blot to eller tre af disse forberedende Traade.

Efter nu at have en Grundvold at arbejde paa frembringer Edderkoppen endel Skraalinjer ordnede med Noiagtighed og omtrent paa samme Maade som Egerne i et Hjul. Disses Antal er forskjelligt efter Edderkoppens Forgodtbeholdende, men beløber sig sædvanlig til tyve a tredive; det sidste Antal er dog det almindeligste. Disse vævede Eger spindes ofte flere Gange over for at give dem Styrke og er bundne sammen i Midten ved en indviklet Sammenslyngning. Egerne er sædvanlig omtrent en sex a otte Tommer lange, og Væven udgjør saaledes omtrent en Fod i Diameter.

Dens næste Foretagende er at fuld- stændiggjøre Nettet, det vil sige, at forene disse Eger ved Tverstangen. For at udføre dette begynder Edderkoppen ved den ydre Diameter, gaar ud fra en af Egerne, hvortil den ved Hjælp af sit sidste, høire Bagben fastgjør sin Væv, og dreier derpaa langsomt paa sit Legeme for at lade Traaden frit gaa ud af Spindepoten. Derpaa gaar den over til den næste Ege, fastgjør sin Væv der og gaar

saar methodisk fremad, indtil Cirkelen bliver mindre og ender i Midten. Antallet paa de Cirkler, der findes i Edderkoppens Væv, er forskjelligt, eftersom Egernes Længde er; nogle Væve er blot dannede af et Duffin eller saa omtrent, andre derimod har tredive til fyrgetyve. For nærværende Tid er der flere Væve i vor Have med over fem Ringe, og man har forfulgt den yderste Omkreds af en Cirkel, som i Diameter udgjorde en Fod og to Tommer. Naar man regner Grundstøtterne saavel som Egerne og Cirklerne, vil Traaden i enhver Væv ikke udgjøre mindre end to og tredive og en halv Alen i Længde. Naar man derpaa erindrer, at mange af disse Traade er spundne to Gange over, og at Edderkoppen i godt Veir forfærdiger en særskilt Væv hver Nat eller tidlig hver Morgen, Søndagene med indberregnede, finder vi, at næsten trehundrede Alen af Spind udkræves om Ugen af Edderkoppen, for at den kan forstærke sig Føden.

En Edderkop istandsætter aldrig sin Væv; den finder ikke Behag i Lappen og Filken, men væver en ny Væv, naar den gamle har gjort sin Pligt. Der er to Ting, som foranlediger, at Væven sønderrides. For det første odelægges den af store Insekter, der, naar de bliver fangne, gjør store Huller i den. For det Andet maa en Væv for at gjøre rigtig Nytte bedækkes af Edderkoppen med en klæbende Substantz, der ogsaa tjener til at fastholde Insekterne, der flyver imod den, idet de klæbes fast til den ved Bingerne. Denne Gummi bortdunster imidlertid snart, en gammel Væv er ikke saa sikker som en, der nylig er forfærdiget.

Efterat have fuldendt Væven til sin Tilfredshed, indtager Edderkoppen sædvanlig sin Plads i Midten, men ikke for den har bragt en Traadstige istand, ad hvilken den med Lethed kan trække sig

til en rolig Krog i Nærheden. Edderkoppen er nu paa Bagt, dens otte Ben er udstrakte, og hvert af dem omflammer en Ege; mærkes der den ringeste Bevægelse nogetsteds i Væven, støder den sagte til den Del, for at komme efter, om Nogen er der; thi hvis nogetslags Insekt er blevet fanget, saa vil dette Stød foranledige det til at summe og arbeide for at komme løs, og Edderkoppen iler strax frem for at gribe det. Naar en Flue eller et andet Insekt er fanget i Væven, farer Edderkoppen hurtig hen for at gribe det, og er det stort, saasom en Spysflue eller et andet Dyr af lignende Størrelse, griber Edderkoppen det med sine Ben og sætter sine stærke Klør fast i dets Legeme, idet den holder sit Offer med et saadant Jerngreb, at al dets Kjæmper er forgjæves. Det synes ogsaa, som om Edderkoppen frembringer et særegent Slags Fluidum, der tjener til at berolige eller dræbe de Insekter, den griber; thi en stor Flue ophører hurtig at kæmpe, efterat den er bleven bidt af Edderkoppen, medens det samme Dyr kan bevæge sig ganske lidligt omkring, efterat der er stukket en Naal igjennem dets Legeme. Efterat Fluens Kamp næsten er forbi, anser Edderkoppen det for at være paa Tide at gjøre det næste Skridt. Uden ganske at forlade sit Bytte gjør den dog forsigtig Brug af sine Klør og adskiller de Dele af Væven, der hænger ved Fluens, indtil dets Offer kun hænger fast ved to Traade. Nu slynger Edderkoppen Fluens langsom rundt saalænge, indtil denne ganske er indhyllet i den brede Spindelvæv lig en Mumie, og naar Edderkoppen er kommen saa vidt, pleier den sædvanlig at hvile lidt og besjæftige sig med at „sikke sine Tænder“, til hvilket Diemed den benytter sine Ben og sine Klør. Længe varer det imidlertid ikke, før den atter vender tilbage til sin Forretning, adskiller først den ene og

derpaa den anden Grundstøtte, men har i Mellemtiden ved Hjælp af er stærk Snor af Væven trukket Fluens til sig. Derpaa iler den hen til Midten af sin Væv, idet den trækker sit Offer efter sig, og begynder enten sit Maaltid der, eller udvælger en skult Krog imellem Bladene.

De Fordringer, der stilles til Edderkoppens Konstitution, kan man tænke sig er meget store, en Iyv a otte og tredive Aens Spindelvæv er ingen Ubethydighed for et lidet Dyr, hvis Legeme er omtrent en Femtedel af en Tomme langt; derfor maa man naturligvis forudsætte, at Edderkoppens Appetit er ganske overordentlig stor, naar den skal være istand til en saa stor Produktionskraft. For at prøve paa, hvormeget en Edderkop kunde spise, stod vi en Morgen op ved Daggrø for at forshne dens smukke Væv med en Flue. I Begyndelsen kom imidlertid ikke Edderkoppen ud fra sit Tilflugtssted, derfor ligede vi ind imellem Bladene og opdagede nu, at den havde fanget en Drentvist, som den fortærede. Snart forlod dog Edderkoppen denne Fangst, indvirkede Fluens og og begyndte strax igjen paa sin „første Forretning.“ Dette foregik i September Maaned om Morgenen Kloften 5. 30. Om Morgenen Kloften 7 var Drentvisten fortæret, og efterat Edderkoppen havde hvilet sig lidt, formodentlig taget sig en liden Lur, kom den ned efter Fluens, som den var færdig med Kloften 9. Lidt senere forshnede vi den med en stor Flue, som var fortæret ved Middagstid. Kloften 1 blev en Spysflue grebet og fortæret med stor Graadighed. Under Dagens Løb til henimod Aften var der i Spindelvæven bleven fanget en stor Mængde smaa, grønne Fluere. Af disse talte vi 120, alle døde og velforvarede Fanger i Edderkoppens Net.

Kort efter at Mørket var faldt paa,

gif vi, forsynede med en Bygte, ud for at se, hvorledes Edderkoppen befandt sig efter alle sine Maaltider. Istedesfor at befinde sig ilde fandt vi den beffjæftiget med at rulle op tilsammen de forskjellige smaa, grønne Fluere, som den derpaa førte med sig til sin Afstrog og fortærede. Denne Fremgangsmaade fortsattes, idet den vedblev at bortføre Byttet, indtil den hele Spindelbæve var bleven fortæret; thi Bæven og dens Indhold var pakket sammen. Omtrent en Times Hvile blev efterfulgt af den slittigste Bævningsproces, og før Daggrøn var en anden Bæve færdig til at benyttes paa samme Maade.

Naar man tager Hensyn til Edderkoppens Størrelse og de Dyr, den spiser, og anvender dette paa et Menneſke, vilde det omtrent blive saaledes: Ved Daggrøn blev en liden Kalb spist, Kloffen 7 om Morgenen et Lam, Kloffen 9 et ungt Elsdyr, Kloffen 12 et Faar og i Nattens Løb 120 Lærker.

Det vilde blive en betydelig Ration for et Menneſke i fire og tyve Timer, og kunde vi finde En, der var begabet med en saadan Appetit og en saadan Fordøjelse, kunde vi nok begribe, at han kunde være istand til at spinde en tre Fjerding lang Traad, uden at det kostede ham Livet, forudsat at han var forsynet med det fornødne Maskineri.

Fra hvad vi har iagttaget med Hensyn til Edderkoppens Appetit er den Kjendsgjerning klar, at den er et meget nyttigt Dyr i vore haver; de Fluere, Drentvister, Myg og smaa Insekter, som den ødelegger, overgaar næsten al Beregning. Paa en af de trykkende hede Dage i September, da Insekterne var meget matt: og fløi omkring i stort Antal, bemærkede vi, at mange Spindelbæve var ganske opfyldte af dem; nær ved Solnedgang undersøgte vi saaledes en af Bævene og fandt et Antal af 210 Insekter i den, og

i flere andre Bæve fandt vi over 100. I Haven (der var omtrent 60 Alen lang og 12 Alen bred) fandtes der omtrent 44 Spindelbæve, saa at der i Dagens Løb alene af Edderkopperne maatte være bleven ødelagt imellem 5 og 6000 smaa Insekter.

Naar Veiret er koldt eller vaadt, er det ikke saa let for Edderkopperne at forskaffe sig Føden; thi Insekterne holder sig da rolige i sine Tilflugtssteder og undgaar derved Edderkoppernes Bæv. Til saadanne Lieder bliver Edderkopperne meget aarvaagne og hungrige, mærkbarlig raske til at komme ned fra sine Kroge og lig Tigre gribe sit Bytte, uden at give det noget Haab om at undfly. Det er meget morsomt at se de Midler, en Edderkop anvender for at befri sig, naar den er fanget eller truet af en Fare. Frygter den for, at en saadan er i Nærheden, lader den sig pludselig falde ned fra sin Bæv, eller fra Haanden, idet den fortsætter sin Veie ved Hjælp af en eneste Traad af Spindelbæven. Synes Faren at være forbi, stiger den atter meget hurtig op igjen for at indtage sin forrige Stilling; men da den for at udføre denne Plan maa vende tilbage til det samme Sted, hvorfra den lod sig falde, spiller den i et saadant Tilfælde et andet Spil. Først lader den sig falde et Stykke, omtrent en eller to Fod, derpaa udfaster den en tyk Traad i en horisontal Retning og den svæver bort og fæster sig sikkert nok fast ved en Gren, en Kvist, et Blad eller noget Græs; Edderkoppen løber da langs henad denne lille Traad og iverkætter saaledes sin Flugt. Dette er imidlertid ikke det Middele Tilfælde, det er kun en hurtig forbigaaende Fare, der gjør en saadan Fremgangsmaade nødvendig. Naar den er i en rigtig haard Knibe, sønderbryder den Traaden, som knytter

den til sin Spindelbæ, og lader sig falde lige ned til Jorden, idet den trækker sine Ben til sig og giver sig saameget som muligt Udjeende af en Bold; derpaa ligger den paa Jorden som en Sten og lader sig ikke under nogen Omstændighed formaa til at røre sig. Den Methode ikke at bevæge sig, synes at være en i Edderkopperverdenen almindelig anvendt Diplomatiik. Naar en af de store Fluere bliver fangne i en Spindelbæ, synes den strax at ane sin Fare og gjør ikke den ringeste Bevægelse, for at Bævens Eier ikke skal overfalde den og pakke den ind som en Mumie, og forlænger saaledes sit Liv nogle Minutter. Denne listige Fremgangsmaade forarsager imidlertid ofte, at Edderkoppen selv bliver opofret; thi naar den lader sig falde for at undgaa Fare og tilfældigvis støder paa en anden Spindelbæ, kan den forsøge paa sin Stilleliggen = Methode; men er Eieren af Bæven aarvaagen, bliver den strax viklet ind i disse ubønhørlige Følde, hvoraf det synes umuligt at undfly.

Naar Edderkoppen bliver forstyrret eller forskrækket, kommer der en særegen stærk Lugt fra den, meget lig Lugten af Bonneblomster. Det er muligt, at denne Lugt indvirker paa de Dyr, den fanger, og sandsynligtvis fremkalder Søvn; thi mange af de graadige Insekter synes at være udrustede paa lignende Maade — Myren for Exempel, der har en stærk, skarp Lugt ved sig, som tiltager i Styrke, naar Dyret er truet af Fare. Iblandt de større Dyr synes der ikke at være noget, der i Forhold til sin Størrelse er saa stærkt som Edderkoppen. Forhnet med otte Ben, der alle ere udrustede med skarpe Klør, med hvilke Tigerens og Løvens forholdsvis ere rene Ubethdeligheder, og tillige med saa uhyre lange Ben, at den med et Greb kan omslutte sit Bytte og holde det fast, medens de lange Klør

ere begravede i dets Legeme — maa Edderkoppen i Sandhed være en ren Dæmon for Insektverdenen. Man forestille sig en Tiger med otte Ben, ethvert af dem tyve Fod langt, med en Fod lange Tænder og dertil istand til at binde sit hjæmpende Offer i et Net, og man kan tænke sig, hvilken Rædsel Tigre vilde indgøde os, og hvor langt farligere en Tigerjagt vilde være, end den nu er.

I hede, kvalme Sommernætter kunde Edderkopperne blive til stor Nytte i et Soveværelse. Til saadanne Tider er det næsten en Nødvendighed at sove for aabne Vinduer, men ind ad disse kommer der hele Sværme af Myg og smaa Insekter, som ved sin Summen eller sine Stik forstyrre den Sovende. Hvis imidlertid en eller to Edderkopper havde valgt en Plads i Vinduet til sine Spindelbæ, vilde de Insekter, som ellers havde forstyrret os, tjene til Aftensmad for Edderkopperne. Den almindelige Havedderkop er heller ikke nogen Omvandrer, saa man kan stole paa den i et Værelse; thi naar den engang har udvalgt sig en Krog og forfærdiget sin Spindelbæ, holder den sig bestaendig til det samme Sted og odelægger Myg og Fluere i Snefens, saa at der ingen Grund er til Frygt for, at vi skal faa den krybende over os til forskjellige Tider paa Natten.

Det synes at være en Lov, der gaar igjennem den hele Natur, at de Dyr, som spiser hurtigt og fortærer mest, kan allerlængst hjælpe sig uden Føde. En Edderkop, som vi tvang til at flytte fra en Rosenbusk til et Vindue i vort Værelse, der vendte mod Nord, vilde i fire Dage ikke give sig af med at forfærdige nogen Bæ, derpaa arbejdede den en ganske liden en, men fangede intet i de efterfølgende tre Dage; en Uges Faste syntes imidlertid slet ikke at stade den det Ringeste. Der-

paa overførte vi den til en Blisbaase, hvori der var Luffhuller og lagde ovenpaa et Stykke Glas, for at man igien nem det kunde anstille sine Jagttagelser. Edderkoppen kunde fra først af ikke komme op ad Daasens glatte Sider, derfor begyndte den snart at arbeide og flæbe sammen smaa Spindelvæve, saa at den inden to Dages Forløb kunde bo bekvemt og godt paa Siden af Daasen. En Flue, som blev bragt indenfor til den, fangedes snart, men synttes ikke at spises med samme Appetit, som naar Edderkoppen sad i sin Væv, sjønt en Uges Faste nok var en tilstrækkelig lang Tid til at vække Madlysten.

Det er meget sjeldent, at der er en ordentlig Kamp imellem to Edderkopper; hvis der tilfældigvis findes to i en Væv, trækker den svageste og feigeste sig oieblikkelig tilbage, eller ogsaa bliver den fanget og paffet ind af den stærkere. Det er en afgjort Sag, at Edderkopperne ere Kannibaler, uden Betænelighed kan de spise sine Brødre til Frokost og sine Søstre til Middag; hvad Fødemidler angaar, synes de i det Hele taget ikke at foretrække det ene Slags for det andet; thi Fluer, Myg, Mol, Drentvister, Bier, Hvepse osv. — alt spises med samme Begjærighed.

Naar en Edderkop har opslugt alt det af Fluen, der er godt, kaster den det Tiloversblevne ud af Spindelvæven; dette udfører den ved Hjælp af sine Ben og Klør, og den er meget omhyggelig for, at intet deraf skal blive tilbage i Væven. Det er meget morsomt at iagttage en Edderkop, naar den møder og overvinder de Vanstigeligheder, der ere forbundne med at trække en stor Flue imellem Blade og Kviste op til dens rolige Tilflugtssted, da Spindelvæven, ved hvilken den fastholder sit Bytte, ofte bliver hængende fast i den taggede Kant paa et Blad eller i

det hærste af en Knop. Edderkoppens Taamodighed under disse Omstændigheder er overordentlig, den kan atter og atter igjen vende tilbage til den indviklede Væv, nippe det halve af den eller hæve den omhyggelig op over Hindringerne, og endelig være saa heldig at trække Fluen til det bestemte Sted.

Naar man nøie iagttager Edderkopper, er de fortrinlige Barometere, der angiver, naar Veiret bliver godt, eller naar man kan vente Regn eller Kulde. Hvis en Edderkop tidlig paa Natten begynder paa en ny Væv, kan man være sikker paa en smuk Nat og en lys klar Morgen; ser vi imidlertid, at der er flere gamle Væve tilbage igjen om Morgenens, og Edderkoppen synes utilbøielige til at forfærdige nye Net til sit Bytte, kan man vente Regn eller Taage.

Det er mærkeligt at finde en saa paa-faldende Karakterforskjellighed imellem Dyr, der tilshneladende ligner hverandre saameget, som Tilfældet er med Edderkopper. En af dem vil, naar den finder en Flue kastet i sin Væv, strax styrte paa den, gribe den, og efter at have rullet den op, bringe den hen i Midten af Spindelvæven og traktere sig med den. En Anden, der tilshneladende i Et og Alt er lig den Forrige, vil, naar den under lignende Omstændigheder bliver forsynet med en Flue, gribes af Skræk og hurtig trække sig tilbage langs Spindelvævens Grundstøtter, som om den saa hurtig som muligt vilde uddrage sig en stor Fare. I de fleste Haver findes der et Slags Fluer, der ved første Blit har megen Lighed med Bier, men de stikker ikke. Nogle Edderkopper behandler dem imidlertid stedse med Mistro og nærmer sig dem kun med den hærste Forsigtighed, medens andre ikke viser dem nogen tilshneladende Respekt, men ruller dem op med Spindelvæven, som om de var ganske almindelige Fluer.

Hvis en Bie eller Hveps bliver fanget i en Edderkops Bæv, anvender Edderkoppen den største Forsigtighed i sin Fremgangsmaade, idet den løber hid og did og gjør ligesaa mange Runster som en Priskjæmper for at undgaa sin Modstanders frygtelige, forgiftede Vandse.

Næst Hævedderkoppen er Jagt- eller Zebraedderkoppen den almindeligste. Den er liden, men meget stærk, og sort og hvid stribet som en Zebra. Den forførdiger ingen Bæv, men den jager efter sit Bytte paa solbestinnede Mure og Plankeværker, idet den sniger sig frem og lig en Tiger springer paa sit Bytte og med tilspindelende Lethed trækker afsted med Fluer, der er meget større end den selv. Disse Edderkopper bevæger sig rykkevis hen ad en Mur, idet de farer afsted to eller tre Tommer, derpaa standser og ser sig om, saa atter iler afsted, og saa fremdeles. Naar en Flue eller et andet Insekt bliver bemærket — og denne Edderkop er mærkbarlig skarpsynet — nærmer Edderkoppen sig med største Forsigtighed, idet den kryber op til sit Bytte lig en Kat, der klatter henimod en Fugl; skulde Fluen røre sig, forholder Edderkoppen sig ganske stille og afventer en gunstigere Leilighed til at nærme sig. Naar den er kommen Fluen saa nær som omtrent otte eller ti Gange sin egen Længde, klæber den en Traad fast til Muren, bevæger sine Ben, saaledes som Katten gjør, før den springer, og farer derpaa med et Sæt op paa Ryggen af sit Bytte med en saadan Hurtighed, at den neppe kan bemærkes. Saa snart Fluen finder sig saaledes angreben, hæver den strax sine Vinger, men Edderkoppen standser dens Bevægelser og holder den i Træng ved Hjælp af Spindelbævens Traade, saaledes at Fluen falder imod Muren, og bliver nu, tiltrøds for alle sine Anstrengelser, holdt fast. Ja, Ed-

derkoppen trækker endog sit Offer, for det har udaandet, afsted til et sikkert Tilflugtssted og begynder strax at tage fat paa Traktementet.

Som en Følge af den større Kæftighed, der udfordres, og tillige af, at den ingen Bæv har at forførdige, er Jagtedderkopen ikke saa graadig som Hævedderkopen og er derfor ikke saa nyttig til at bevogte vore aabne Vinduer; det er imidlertid et meget interessant Dyr at iagttage; at se, hvorledes den fanger sit Bytte, er ligesom om man i et Fugleperspektiv betragtede en Kamp mellem en Tiger og en Bøffel.

En i Udseende og Sædvaner ganske forskjellig Slags Edderkop kan man se paa de fleste Steder, hvor der af en Mur eller et Gjerde er dannet en ret Vinkel, eller i Nærheden af Dørhængsler, eller under Vedbender, kort sagt ethvert Sted, hvor der kan findes en mørk Krog. Dette Dyr bor i en Hule, udbreder sine Net næsten horisontalt og venter paa, at et uforsigtigt Insekt skal komme ind i dens Bæv. Med et Sæt farer da Edderkoppen frem, griber sit Bytte og farer paa den mest demoniske Maade igjen afsted med det til sin Hule; og saa hurtige ere dens Bevægelser, at hvis vi ikke holder skarpt Die med Spindelbæven, forsvinder ofte Fluen, uden at vi ved, hvor den er bleven af. Edderkoppen er selv sort og lader til at sty altslags Lys. Disse Edderkopper findes altid i Kjælbere, mørke Bærelser, Lysthuse o. s. v., og ser meget stygge ud.

Naar man tager alle Edderkopper under Et og betragter den Nytte, de gjør, burde vi visseelig behandle dem med mere Respekt, end Tilfældet er. De ødelægger Fluen, som saa ofte sætter sig paa vor Næse og forstyrer os, naar vi ønsker at faa os en liden Middagslur. De ruller op og fortærer disse affhyelige

Mhg, som mange Gange holder os vaagne om Nætterne med sin kjedsomme Summen og ofte piner os med sine blodtørstige Bid. De opsluger Dren-tvisten, som kryber ud af den modne Bære, netop naar vi vil føre den til Mun-

den, og de bortfører i Triumf mange andre Insekter, og forhindrer dem i at gjøre Skade. Den Mand eller Kvinde, som derfor dræber en Eddertop, begaar en lignende Handling som den at ødelægge en Kat, naar et Hus eller et Skib er overfyldt med Mus og Røtter.

Et Træk af Martin Luthers Liv.

(Fortalt af Armin Stein).

En trist, regnfuld og kold Novemberdag gik Klokkeren ved St. Nikolai Kirke i Eisenach, Konrad Lindemann, utaalmodig op og ned i Hjørnestuen i sin Embedsbolig. Fra Tid til anden blev han staaende ved det lille Vindue, som vendte ud til Gaden, tørrede med Haanden Duggen af de smaa dunkle Vlyruder og stirrede ud i Gaden, som om han ventede paa Noget. Han var en liden mager Mand med langt, tyndt Haar, som allerede begyndte at graane, skjønt han først nylig var traadt ind i sit femtiende Aar. Nysaa det blege Ansigt med de magre Kinder og mange Furer lod formode en højere Alder. Men det milde staalgraa Die udtrykte Godmodighed, Trohjertighed og Fromhed, ligeledes Munden, om hvilken der næsten altid spillede et svagt Smil. Hans lange brune Frakke og hans hele Klædedragt saa ligesaa fattig ud som Bærsket, hvis Moblement var blevet ganske sort af Velde og saa ud til at have gjort Tjeneste i flere Generationer, og nu kun vanskelig kunde holde sig paa Benene. Men hyggeligt var der alligevel i den lille halvmørke Stue, skinnende ren i hver eneste Krog og med den frodige Epheu i Vinduerne.

Idet Klokkeren i Nikolaitaarnet slog jær, aabnede Hr. Konrad Lindemann den kun-

stigt udfaarne Dør og raabte: „Katharina, hvor er du, Katharina!“

Dette Raab gjaldt hans Hustru, men da hun for Diebliffet var ude i Kjøset, hørte hun ikke hans Røst, og istedet for hende kom den lille tolvaaarige Barbara løbende ind fra Kjøkkenet; hun var Klokkerens yngste Datter, en liden Blondine med lange Fletter, et æblerundt Ansigt og røde Kinder.

„Hvor bliver Martin af idag?“ spurgte Faderen utaalmodig. „Er han endnu ikke kommet hjem fra sin Omvanden? Jeg troede, han i dette forferdelige Veir ikke havde begivet sig afsted for at synge paa Gaden. Han vil hente sig en Sygdom ved dette elendige Haandværk.“

Barbara rystede paa Hovedet. „Han er kommet tilbage for en Time siden og gif op paa sit lille Kammer, men Moder har endnu engang sendt ham til Kirken.“

„Til Kirken? Hvad har han der at gjøre?“

„Sognepræsten skjendte igaar paa Moder, fordi Sakristiet ikke var rent, og Gulvet endnu plettet af en stor sort Flesker efter et ombæltet Blækhus. Martin skal nu vaske bort Pletten.“

Klokkeren rynkede Panden. „Har Moder befalet ham det?“

„Ja, Fader“, svarede Barnet. „Moder sagde, at Martin modtog saa meget Godt af Eder og gjorde dog saa lidet for at gjengjelde Eder det Gode.“

„Det er godt, Barbara“, sagde Faderen, „gaa til dit Arbeide.“

Derpaa kastede han sin Kappe over sig og gik hurtig over Pladsen til Kirken.

I Sakristiet hørte han Nogen røre sig og kigede derfor ind gennem den halvaabne Dør. Der laa en Gut paa omtrent 15 Aar paa Gulvet og strabede forgjæves med et Stykke Jern paa en stor Blækslek, idet han fra Tid til anden tørrede Sveden af sin Pande med Troieærmet. Da han pludselig saa Klokkeren staa foran sig, sprang han forstrækket op. Hans magre, ellers blege Ansigt var ved Anstrengelsen bleven overgyldt med en fin Rødme, der klædte ham godt og end mere fremhævede de ualmindelig smukke brune Dine.

„Hvad gør du her, kjære Martin?“ spurgte Hr. Konrad Lindemann venligt.

Gutten havde reist sig, men stod med nedslagne Dine og Bliffet fæstet paa sin af Regn gennemvaade Troie. Paa Klokkerens gjentagne Spørgsmaal fremstammede han i stor Forlegenhed, og ganske rød i Ansigtet: „Tante Katharina har sagt, at jeg faar ikke min Aftenuppe, før der ikke mere er noget Spor af Blæksleken at se. Derfor maa jeg nok laften gaa sulten tilfængs, thi Blækket er trængt saa dybt ind i Træet, at jeg umulig kan faa Flekken bort; min Pose er idag aldeles tom, thi Sengen har ikke indbragt mig andet end en vaad Troie.“

„Følg med mig hjem“, sagde Klokkeren, „du har gjort, hvad du kunde.“

Et taknemmeligt Blik fra Barnets udtørksfulde Dine gjengjeldte Onkels Venlighed, og begge gik taus og eftertænksomme hjem.

I Dagligstuen var Brødsuppen baaret

frem paa det store Bord, og Barbara havde allerede taget Plads med Dinene snart fæstede paa Tintalerkenen og snart vendte mod Døren, hvor hun ventede at se Faderen træde ind.

Hu viste ogsaa de øvrige Husfæller sig: Moderen med to halvvoorne Døtre, Kunigunde og Elisabeth, og bag efter dem kom den gamle Tjenestepige. Efterat Husfaderen havde bedet: „Alles Dine vogte paa dig, Herrer“ — rakte Husmoderen enhver en fuld Talerken med Suppe. Da tilsidst Turen kom til Martin, kastede Katharina et uvenligt Blik paa ham og spurgte barskt: „Du har vel fuldført dit Arbeide, thi der staar skrevet: „hvo, som ikke vil arbeide, skal heller ikke æde.“

„Han har gjort, hvad han kunde“, svarede Klokkeren med Estertro, medens Martin sad med nedslagne Dine. Katharinas Blik vedblev at følge enhver Bevægelse, Martins Hornisse gjorde, som vilde hun kelle efter, om hun ikke havde givet ham en for rigelig Portion; og Martin, som solte hendes Dines stikkende Blik, svælgede og svælgede, som om der sad ham noget i Halsen, der slet ikke vilde lade Suppen glide ned.

Efterat man havde spist, blev der bedet Paternoster og et Ave Maria. Derpaa vinkede Klokkeren paa sin Husfru, og de fulgtes ad ind i Hjørnestuen.

II.

„Der er noget, som ligger mig tungt paa Hjertet“, begyndte han, idet han havde taget Plads paa den langs Væggen løbende Træbænk, „hvorom jeg gjerne engang vilde tale med dig, kjære Katharina, og jeg beder dig at høre paa mig med Taalmodighed og Overbærenhed; jeg mener nemlig Martin Luther, som er os an betroet til vor Pleie. Hver Gang jeg ser paa den stakkels Gut med det udtørrede bekhvrede Ansigt, falder det mig tungt

paa Hjertet, at jeg har lovet hans Fader, min kjære Svoger i St. Georg, at sørge for hans Martin efter bedste Evne, paa det at han her i Eisenach kunde forvinde den sygelige Farve, han har faaet i Magdeburg, og atter se glad og frisk ud som fordem i Mansfeld. Dette er imidlertid ikke bleven Tilfældet, men tværtimod er den stakkels Gut bleven endnu elendigere og magrere, saa det er at befrygte, at han under saadanne Omstændigheder ikke længe holder det ud. Med Kummer spiser han den knappe Kost; han sidder ved vort Bord, men som en sorgelig Gjest, og Maden kan ikke bekomme ham synderlig vel, thi han maa jo mærke, at hver Bid bliver talt og raft ham med Uvillie. Og derfor mener jeg, at vi herfter, som det sømmer sig skikkelige Slægtninge, maa forsørge ham rigeligere og varmere og hellere selv undvære noget, paa det at ikke Herren maa regne os vor Mangel paa Kjærlighed til Synd."

Det var med stor Moie, at Katharina kunde forholde sig rolig under denne Tale, og gjentagne Gange var hendes Harme nærved at bryde løs. Men nu, da hendes Mand havde sluttet, sprang hun med stor Hefthighed op fra sin Plads og stillede sig tæt foran sin Egteherre, idet de foldte, haarde Træk i hendes brede Ansigt syntes endnu foldere og haardere end sædvanlig.

„Det er Skade“, sagde hun med skjærende Stemme, „at du ikke er bleven Prest; thi at præke forstaar du mesterligt, Ordene løbe dig flydende over Læberne. Men opbyggeligt lyder ikke din Tale, den er mig tværtimod til Forargelse og synes mig en ren Daarfskab. Bistnok staar der skrevet, „værer barmhjertig, ligesom Eders himmelske Fader er barmhjertig“, men hver Ting til rette Tid og Sted, thi der staar atter skrevet, at hver den, som ikke forsørger sine Egne, han fornægter Troen

og er værre end en Hedning. Og anvendt paa os, vil det dog sige, at hver den, som tager Brodet fra sine Børn og giver det til en Fremmed, den forsynder sig mod sit eget Kjød og Blod.“

„En Fremmed!“ kaldt Konrad Lindemann hende i Talem, „er ikke Martin min kjædelige Søsters Søn? Har vi ikke taget ham i vort Hus, forat vi, saavidt det er os muligt, skulle sørge for hans Livs Ophold? Saa hører han altsaa med blandt vore Husfæller og er ingen Fremmed.“

Katharina gjorde en afsværgende Bevægelse med Armen. „Ti stille med dit „vi“. Hvem har gjort hint overlede Løfte til Hans Luther? Du alene, ikke jeg. Jeg har aldrig villet vide noget deraf, og det af gode Grunde; thi jeg forstaar at beregne og holde Hus, men det forstaar ikke du. For dig er det nok, naar kun Middags- og Aftensmaden damper paa Bordet, men hvordan den kommer der, det spørger du ikke efter, og hvorledes jeg sidder Natien igjennem og sørger, det aner du ikke.“

Klokkeren boiede Hovedet langsomt. „Bistnok ved jeg, at vi har knappe Indtægter, men jeg ved ogsaa, at Herren lader sin Betsignelse hvile over den, som øver kristelig Barmhjertighed mod en Fattig.“

„Saadan Guds Betsignelse har jeg ikke seet noget til“, vedblev Katharina spydigt, „meget mere er der med Martin kommet Ufred og Fortrædelighed ind i Huset.“

Lindemanns Ansigt fik et meget alvorligt Udtryk. „Deri har Martin ingen Skyld, men dit uvenlige og ukjærlige Hjerte er Marsagen dertil. Naar du ikke ser ham uden med Ulyst og ikke under ham noget, saa har du ingen Fred i dit Hjerte, Guds Betsignelse kommer kun til den glade Giver.“

Fra Dagligstuen hørtes nu de bløde Toner af en Luth, og efter nogle Greb paa den lød en Stemme saa ren og klar som en Solblovke.

Ronrad Lindemann lyttede og holdt sin hule Haand op til Øret for bedre at opfange Lyden. Det var en vemodig Bise, og høvede drog Sangen gennem det stille Hus. Da den forstummede, trak Klokkeren dybt Aanden og sagde mere for sig selv end henvendt til sin Hustru: „Martin er dog en forunderlig Gut! Saa ofte jeg nu end har hørt hans Sang, synes den mig altid ny og frisk, og jeg kan aldrig høre mig met. Min Kollega, Klokkeren i St. Georg, siger det samme. Under Messen hører han denne Stemme blandt hundrede, siger han, og den synes ham som en Engels Stemme og gaar lige til Hjertet. Ofte har Folk ved Messen seet sig om og undrende spurgt: Hvem har dog denne vidunderlige Stemme? Nu, hvis Martin end ikke skulde drive det til noget mere, Musikanter og Sanger er han allerede og vil kunne erhverve sig et Navn i Verden. Vidste Paven i Rom Bested om ham, vilde han nok kunne bruge ham, og den vælfte Nattergal vilde forstumme for den tydste. Hvad mener du, Katharina?“

„Hvad skal jeg mene?“ svarede hun utaalmodig. „For det første mener jeg, at Musikantere og Sangere ere løse Folk, hvis Berømmelse er meget tvivlsom. Men for det andet, er det min Mening, at naar Martin kan synge saa lystigt, er det heller ikke saa elendigt med ham, som du vil gjøre det til. Naar man er bedrøvet, saa tænker man ikke paa at synge. Derfor tror jeg ogsaa, at Martin er en Skjælm, som forstiller sig og hyfler for os, for ved sine Sukke og sit ynkelige Væsen at vække vor Medlidenshed.“

Med disse Ord forlod Fru Katha-

rina hurtigt Bærelset uden at oppebie sin Egteherres Svar.

III.

Martin var imidlertid steget op paa sit lille Tagkammer, havde afstrukket sine ved Doven kun halvt tørrede Klæder og laa nu paa sit haarde Leie. Hans Hoved var tungt, alle Slags Farver slummede for hans Dine, og hans Lemmer skjælede af Kulde. Lidt efter gik Kuldten over til Hæde, og en Feber var i Anmarsch.

Den følgende Morgen var han ikke istand til at rejse sig, han vidste neppe, hvor han var. Barbara, som forgjæves havde ventet paa, at han skulde komme ned, kigede ind gennem Dørspærken og løb forstrækket ned igjen, da hun saa Martin, hvem hun kun kjendte med et blegt Ansigt, nu ligge med purpurøde Rinder i Sengen. Hr. Ronrad Lindemann var gaaet til Ruhla paa nogle Dage til en fjern Slægtning, hvis Barn han skulde holde over Daaben. Dette var en ret slem Omstændighed, thi Katharina havde saa meget at bestille, at hun først henimod Middag fik Tid at se til den Syge. Hun fandt ham med halblukkede Dine slumrende, og gif derfor roligt ned igjen, eller om hun havde nogen Betyrning, var det den, at Martin mulig vilde falde i en langvarig Sygdom og derved blive hende til dobbelt Besvær. Jo mere denne Tante bemægtigede sig hende, desto heftigere for hun omkring i Husjet som en ond Aand, saa hendes egne Børn forstrækkede holdt sig borte fra hende. I dette Humør fandt hendes Husbond hende ved sin Hjemkomst, og da han søgte at tale hende tilrette, men mærkede, at han ved al sin Tale kun gjød Dlje til Jlden, blev ogsaa han ganske stille. Det var tunge, tunge Dage, som Martin tilbragte i Ensomhed

paa sit Tagkammer, ikke saa at han plagedes haardt af Smerter, thi Feberen kom ikke videre, end at den virkede en stærk Slappelse og Udmattelse, men inde i hans Sjæl rasede en Kamp heftigere end Feberens.

Martin sølte i sit Indre en glødende, uimodstaelig Trang til Kundskaber og Forskning, og det Lille, han hidtil havde smagt af Videnskaben, havde kun end mere vakt hans Tørst og fyldt hans Sjæl med Begejstring. I Vidkommens Haller var det, som om hans Vinger voksede, og i Forudsjølelsen af en salig Tilfredsstillelse af Sjælens Trang, sænkede han sig ned i den menneskelige Lærdoms Hemmelighed, forglemmende alt omkring sig. Han var afholdt af sine Meddisciple, der paa Grund af hans store Begavelse og hjærlige Sind glemte hans slidte Klædedragt, og hans Læreres Blik hvilede med glade Forhaabninger paa ham.

Hvorledes? Har alt dette kun været en Drøm? Han lægger sin Haand paa Panden og ser sig omkring; men over sig ser han kun Tagbjælken og rundt omkring sig kun sin Armod, sin haabløse Armod. Al ve, det var kun en Drøm, en kort, skjøn Drøm, og nu er alt forbi! Det gaar ikke an længere, han maa forsjage, han maa kvæle den heftige Trang i sit Hjerte og opgive, hvad der for ham var Livets høieste Lykke. „Det er ikke muligt“, sagde han sørgmodig for sig selv, „jeg formaar ikke at kæmpe mig igjennem disse ugunstige Forholde og at trodse Skjæbnens Fiendskab; om jeg end gjør et nyt Forsøg, det er forgjæves, jeg gaar til Grunde paa Veien og naar ikke Maalet.“

Saaledes sørgede og kæmpede den stakels Gut, og da han efter fem Dages Forløb stod op fra sit Leie, var hans Beslutning fattet: „at vende tilbage til

Mansfeld og blive en Bergmand som sin Fader.

Den følgende Dag tog han at sine Bøger under Armen; for sidste Gang vilde han høre sin elskede Lærers Stemme. Efter endt Undervisning blev han endnu tilbage, han kunde slet ikke blive færdig med at pakke sammen sine Bøger; han vilde nemlig gjerne lade alle de Andre gaa først, thi han ønskede at tale lidt med sin Rektor under fire Vine. Men i det Dieblit, han vilde oplade sin Mund for at tage Afsked, tabte han Modet. Trebonius saa paa ham, at han havde noget paa Hjertet. „Hvad feiler dig Martinus?“ spurgte han, idet han venligt lagde sin Haand paa hans Skulder.

Martin bed sig i Læben for derved at holde de frembrydende Taarer tilbage, det hjalp dog ikke, de kom alligevel, og med Røie fremstammede han: „Hav Taalmodighed med mig Hr. Rektor, jeg har maattet være hjemme en hel Uge.“

Da han kom hjem, begyndte Kampen paany, og nu kom ogsaa Selvbebreidelsen til, fordi han ikke havde haft Mod til at bringe en fattet Beslutning til Udførelse. Han kastede sig paa det kolde Gulv i sit lille Kammer og raabte: „Du maa hjælpe mig, kjære Gud, alene formaar jeg ikke at gennemføre det.“

Idet han reiste sig fra Bønnen, greb han hurtig og bestemt sin Liggerpose og knyttede den om sig. „Det er for sidste Gang, jeg tager dig, imorgen siger jeg det ganske bestemt til Rektoren, og inden tre Dage er jeg hjemme i Mansfeld.“

IV

Henne i Georgegaden i Nærheden af Kirken ragede et Hus med tre høie Taarne høit over de øvrige Bygninger. Det ser saa stateligt ud med sine Dragehoveder paa Hjørnerne, af hvis aabne Gab Regn-

vandet styrter ud paa Gaden, med sin Stenroserte over Døren og de blanke Binduesruder. Det tilhører Hr. Conrad Cotta, en af de rigeste og mest anseede Borgere i den gode Stad Eisenach.

Atter var det en trist Novemberdag. Uden Afbrudelse udgjød Dragehovederne Strømme af Regnvand paa den øde Gade.

Fru Ursula sad med sine to Børn ved Døren, hvori der idag for første Gang i Høst knittede en munter Fld, og viste dem brogede Billeder i en Legendebog. Henrik spurgte netop, hvorfor den hellige Elisabeth saa saa hungrig ud, hun var dog en Vandgrevinde og behøvede ikke at sulte, — da lød pludselig fra Gaden Elevernes Sang.

Fru Ursula blev BARNET SVAR sthyldig, hun lytter til Sangen, der er hende velbekendt; Gutterne sang Kyrie eleison, som benyttedes ved Messen. Pludselig sprang hun op og ilede til Vinduet.

„Der er den atter, der er Nattergalen!“ raabte hun glad til Børnene. „Hør I ikke Stemmen, den er klar som Sølv? Der har manglet mig noget den hele Uge, da jeg ikke har hørt min Nattergal hverken i Messen eller paa Gaden, og jeg troede allerede, at den var sløiet til et andet og skjønnere Land, hvor der ikke er Vinter og ikke Nød.“

Med sine gode trofaste blaa Dine søgte hun blandt Kordrengene, indtil hun fandt Nattergalen, hvem hun havde hørt, men aldrig seet; Synet maa vel være gaaet hende til Hjertet, thi Taarerne kom hende i Dinen, medens de ufravendt fæstedes paa Martin Luther, og Børnene hang sig fast ved hendes Klæder og sagde: „Er I bedrøvet, kjære Moder, hør dog, hvor vakkert de synger!“

Den gode Fru Ursula forstaaer ikke selv, hvad der saa heftigt bevæger hende, og inden hun har ret besindtet sig, er hun nede

paa Gaden, og en liden Stund efter staar hun ved den varme Dør, medens Chordrengen sidder paa Bænken, og hans Kapper hænger ved Ilden for at tørres.

Var det en Klage- og Sørgefang det Kyrie eleison, som Martin havde sunget? Ja saaledes havde han ment det, men uden at han selv rigtig ved det, er det blevet til en Bøn, — og nu er Bøn-hørelsen der! Martin læser det ud af den gode fornemme Dames Dine, medens hun taler med ham kjærlig som en Moder. Fru Ursula viste megen Deltagelse for alle Martins Forholde, som han maatte give fuld Bæstet om, ganske som om han var en ubekendt Slægtning, om hvis Tilværelse hun pludselig var bleven underrettet.

Imidlertid havde Tjenestepigen bragt en Staal varm Suppe fra Kjøkkenet, og Fru Ursula havde nu den Glæde at se, hvorledes Maden smager den, som i næsten to Aar ikke har faaet et ordentligt Maaltid.

Efterat Martin havde spist sig mæt og faaet tørrt sine Klæder, begyndte Fru Cotta igjen paa sin fine Maade at katekiserer, og snart havde hun faaet høre hele hans Livshistorie. I hendes Sjæl arbejdede en Tanke, som fik mere og mere bestemt Form og tilsidst kun maatte nærmere aftales med hendes for Diebliffet fraværende Mand. Ligeoverfor Martin lod hun sig dog ikke mærke med noget, men sagde kun, at han maatte vedblive at bede slittig, saa vilde nok Herren bøn-høre ham og borttage Nøden. Derpaa lod hun ham gaa med fylt Bøse, idet hun raabte efter ham paa Trappen: „Vil Gud, sees vi snart igjen.“

Martin folte ikke Vægten af sin tunge Bøse, men ilede som paa Vinger til Hjemmet, han saa ikke Tante Katharinas forbløffede Ansigt, hvem den store Forandring i hans Mine og Væsen jo maatte

være paafaldende. Kommet op paa sit lille Kammer faldt han ned paa Kæne og takkede Gud, for hvad han havde oplevet.

Der behøvedes kun en kort Raadslagning mellem Hr. Cotta og hans Hustru, for hos begge at bringe Beslutningen til Modenhed, den nemlig at tage den fattige Martin Luther i Huset og antage sig ham som sit eget Barn.

I Skumringen samme Dag bankede det paa Klokker Lindemanns Dør, og en fornem Dame begjærede at indlades.

„Ei, er det Dem, høiædle Fru Cotta, som bemøier Dem med at træde ind under mit Tag?“ spurgte Klokkeren med en ydmyg forlegen Bue. „Martin har fortalt os, hvor god De allerede har været mod ham, og nu er det ikke nok hermed, men De op søger ham i hans fattige Hjem.“

„Har I Martin meget kjær?“ spurgte Fru Cotta mildt.

Klokkeren kastede et hurtigt sty Sideblik paa sin netop indtrædende Hustru og svarede: „Martin er min Søstersøn og en hjertelig from Gut, hvorledes skulde jeg ikke have ham kjær?“

„Ogsaa jeg har faaet ham kjær“, vedblev Fru Ursula, „og vilde gjerne have Anledning til hver Dag at kunne vise ham denne min Kjærlighed. Derfor beder jeg Eder, overlad Drengen til mig, at jeg kan tage ham i mit Hus som min egen Son.“

Hr. Lindemann vilde ikke tro sine egne Dren og stirrede længe paa Fru Cotta med spørgende Blik. Men da denne havde gjentaget sin Bøn, hviæde han sig dybt rørt, greb hendes Haand og sagde: „Maatte Gud i al Evighed gjengjelde Eder, hvad I i hans Navn gjør mod et fattigt Barn!“

Katharina stod som fastgroet ved Døren; Stam og Anger arbejdede i hendes Hjerte og lod hende ikke strax føle Glæde. Men til sidst traadte ogsaa hun med nedslagne Dine hen til Fru Cotta og trykkede taus hendes Haand.

Endnu samme Aften sad Martin Luther ved et velbesat Bord sammen med disse ædle fromme Mennesker, og da han senere lagde sig i en god varm Seng, kunde han ikke lutke et Die, men den ene Takkebøn efter den anden opsteg til Gud fra hans glade Hjerte.

En ung Piges Historie.

[Af S.]

[Fortsættelse].

En Dag, da det var meget varmt, hjorte Obersten med Bornene i Skoven. Fru Bärenschild begav sig i Bad, og Amalia og Løitnant Frederik søgte Kjærlighed hos mig i Lysthuset.

„Hvilken uudholdelig Varme! man kan hverken gaa eller læse eller bestille Noget.“

„Det er Deres Mening, Amalia, og unægtelig ogsaa min, men det lader ikke til, at Frøken Staal deler den.“

„Alle Mennesker ere ikke stillede ens; naar Enhver vilde lægge Hænderne i Skjød for en Smule Varmes Skyld, saa det galt ud. Jeg begriber forresten ikke, Frederik, hvorfor De i den senere

Tid kalder Mamsellen for Froken; det er virkelig upassende."

"Jeg er gammel nok, Amalia, til at handle paa egen Haand; Mamsellerne, vi i Fortiden have haavt, have givet mig Affmag paa Navnet; det er med fuldt Overlæg, at jeg kalder denne unge Dame for Froken. Men ser jeg ret! der kommer Helene kjorende med en drabelig Ridder ved sin Side, Kapteinen, ja ham er det!"

Amalia ventede et Dieblik, til hun havde faaet sit lidt fortrukne Ansigt i de rette Folder, og styndte sig saa hen til Bognen.

"En smuk Pige", bemærkede Voitenanten, idet han saa efter hende.

"Overordentlig smuk."

"Hør, Froken Staal, jeg vil egentlig bede Dem om et Raad; tillad." Han tog en Præn ud af min Sjaeste og kradsjede med den i Bordet. "Kan jeg vente et oprigtigt Raad?"

"Det haaber jeg."

"Tror De, at Amalia vilde kunne gjøre mig lykkelig? tror De, at vi ville passe godt sammen? raader De mig til at anholde om hendes Haand?"

"Jeg maa i Sandhed bede mig fritaget for at raade Dem i saa Henseende, Voitenanten kjender jo Froken Amalia langt bedre end jeg."

"Det havde jeg ikke tiltroet Dem, Froken Staal; det var ikke venstabeligt; stod min værste Fiende for Brudestolen med hende, vilde jeg gribe ham i Armen og raabe: „Holdt, holdt, for det er for silde."

"Jeg maa tilstaa, at jeg ikke antog det for muligt, at De holdt af Amalia."

"Naa, det glæder mig dog; men hvad mener De, Helene har ofte slaaet paa den Streng, at jeg skulde ægte Amalia; Søsteren vil af med hende og under Broderen at saa hende. Forresten er mit

Hjerte langt borte, helt oppe i Sverige er det. O, De er dog det besynderligste Menneſte, jeg nogenſinde har kjendt; er det ikke første Gang, De ser rigtig venligt paa mig, da De hører, at mit Hjerte er i Sverige. — Det er gaaet mig ſælſomt nok; jeg beſøger en Fætter i det nordlige Sverige og kommer hjem ſom forlovet med en høi, ſpenſt Præſtedatter med Navnet Maja, et Navn, ſom jeg altid pleiede at have imod. — Det er en ſtor Hemmelighed, jeg har kun en eneſte Fortrolig. Dem beder jeg ikke om at tie, De gjør det nok alligevel. De minder mig om hende, hvor ubegribeligt det end er mig; der er ingen ydre Lighed, hun er — De maa ikke tage det ilde op, det er maatte ogſaa kun min Smag — ſnuſkere end De; hun er aaben, De indeluttet; hun er munter, De alvorlig; — og det er ſandt, De har ikke Grund til Andet her — hun er imødekommende, De tilbageholdende, og dog minder De mig om hende. Det er, ſom om der boede en hemmelig Kraft i begges Hjerter, en Kraft, der ret vilde viſe ſig i Modgangens Dage; jeg har en uindſtrænket Tillid til beggeſ Handlemaade; ja, det er en Gaade, jeg ikke kan forklare, og De kan naturligviſ ikke forſtaa mig."

"Det tror jeg dog nok, jeg kan; Ligheden kommer viſt af, at vi tjene i Gaard ſammen."

"Ah"! — Voitenant Due vendte Anſigtet halvt bort, borede Prænen ſaa dybt ned i det grønne Bord, at Spidsen brak og ſpurgte: „Tjener jeg ikke i ſamme Gaard?"

"Jeg maa ſige Nei, De har ikke taget faſt Tjeneste der, men undertiden, ja ikke ſaa jeldent, tror jeg, gjør De Arbeide i Gaarden, dog De har Egenſkaber, ſom naar De engang laaber Dem fæſte for Livſtid — jeg haaber det

ender dermed, — ville gjøre Dem til en af de bedste og nyttigste Tjenere."

„Jungen Prædiken, Frøken Staal! Jeg beder Dem, ingen Prædiken!" Voitnant Due holdt Fingrene for Ørene, ilede ud af Lykthuset og kastede, uden at vide det, den mishandlede Præn ned i et Bed Gulerødder.

Lidt efter kom han tilbage: „har De Lykt til at se paa hende? Det er desværre kun et ynkeligt Billede, malet af en omreisende Styrper."

„Et overmaade indtagende Ansigt; jeg kan ikke blive fjed af at se paa det."

„Hun ser godt nok ud i Virkeligheden, ganske anderledes end de er, og naar man saa tænker paa, hvor god og slykt hun er. Jeg har kun en Ting paa hende at udjætte, men det er ogsaa Noget, jeg aldrig kan forsones mig rigtig med, Noget, der staar i Strid med alle hendes øvrige Dyder. Kan De gjætte hvad det er?"

„Umuligt!"

„At hun valgte mig, at hun kunde finde Behag i mig, at hun elsker mig af hele sit trofaste Hjerte. Det er en stor Feil af en saa ren og fast Karakter, at vælge en letfærdig, slyktig Voitnant til Livsledsager. Jeg har mange Gange jagt til Maja, at det nedhætter hende i mine Øine, men hvad skal man sige? Havde hun givet mig en Kurb, var jeg bleven ulykkelig; enhver Ting har sin mørke og sin lyse Side. — Naar jeg først er femogtyve Aar og Herre over min Formue, reiser jeg op efter hende og bringer hende som min Kone hertil. — Jeg har aabnet Dem mit Hjerte, Frøken Staal, dels fordi jeg havde stor Lykt til at snakke til Dem om Maja, og dels, fordi det var den eneste Maade, vi kunde komme til at staa i et behageligt, utvungent Forhold til hinanden; jeg haaber at vi for Fremtiden skulle blive Venner."

„Rigtig gode Venner", svarede jeg og trykkede varmt hans Haand.

Jeg fandt en stor Trost i dette Beskab; vi taledes ofte om Maja, undertiden sendte hun mig en venlig Hilsen. Voitnant Due behandlede mig nu med en hjertelig og alvorlig Høflighed, der stak temmelig skarpt af mod hans sommetider næsten ufordragelige Væsen i Forhold til Fru Bärenschild og Amalia. Disse Sidste vare strengere mod mig end nogensinde og lode mig høre, at jeg havde Nykker, skjønt jeg virkelig ikke var mig nogen bevidst.

Jeg tror i Grunden, min største Feil i deres Øine var, at jeg aldrig neblod mig til at sladre eller smigre, de to eneste Veie, som Lieutnant Due forskrede, til deres Gunst.

Geheimeraabinde Trolle protegerede mig paa det Kraftigste; og naar jeg skrev til mine Kjære, dvælede jeg ret ved hendes Godhed, ligesom jeg ogsaa skildrede min nye Ven og hans Maja samt mit Forhold til Børnene. „Men fortæl os Noget om Fru Bärenschild og den ældste Datter; hvorfor nævner du aldrig dem, Marie?" og jeg svarede, at Fru Bärenschild var svagelig og desværre bestandig led af Hovedpine, og at Datteren var den smukkeste Brunnette, man kunde se, og sin Faders Afgud. — Dagen før vor Afreise kom Amalia løbende ind i Havestuen. „Tænk Dig, Mama, Grev Kristian Drunklo holder udenfor og taler med Frederik, jeg haaber da ikke, han rider bort uden at hilse paa os."

Heldignvis vendte jeg Høgen til Amalia, ellers maatte hun have bemærket min Sindsbevægelse, da hun nævnedes Navnet paa Moders Broder søn, Grev Kristian Drunklo.

Efter et Par Minuters Forløb kom han ind, hilste utvungent paa Damerne og kastede sig i en Lænestol, hvor jeg ret havde Leilighed til at betragte ham.

Han lignede Moder, det vil sige Træk-

kene lignede, thi Karakteren i deres Ansigt var aldeles forskjellig. Man kunde tydelig se, at han bestandig havde haft „gode Dage,“ at han var betydelig hovmodig, men tillige betydelig godmodig, at han aldrig havde anstrengt hverken Sjæl eller Legeme.

Amalia konverserede ham paa det Livligste om Heste og Hunde, Noget, man kunde mærke, han forstod fra Grunden.

„De maa dog se min lille engelske Hund. Epilop! Epilop! Epilop!“

Epilop sprang op paa sin Herferindes Skjød og slog paa en koket Maade med sine lange Øren.

„Ikke ægte engelsk,“ bemærkede Grev Drnklo med lidt Foragt i sin Tone.

Det var Amalias svage Side; Frederik havde ofte drillet hende med det Samme, og hun var da bleven rasende: nu betvang hun sig imidlertid paa lidt Rødme nær.

„Skulde den virkelig ikke være ægte engelsk; jeg kan neppe tro det; den har været meget kostbar, se, hvilken prægtig Hale, dog jeg maa naturligvis underkaste min Mening en saa stor Kjenders.“

„Næsten ægte, men ikke ganske.— Jeg forskrev for nylig en fra England, den smukkeste lille Tingest, man kunde se; jeg havde bestemt den til en Kusine, men havde ikke stor Tak for Uleiligheden; hun gav den til min lille Søster Therese og valgte i dens Sted en stor Jagthund, hvidgraa med brune Pletter. Jeg kunde egentlig godt lide det af min Kusine, at hun hellere vilde have en tro, klog Hund, der kan beskytte hende, naar hun alene streifer omkring i Skoven, et Slags Ven, end en dum, egoistisk liden Skjødhund, der ikke duer til Andet end at tjæles for og oppareres.“

Amalia bed sig i Læberne, Grev Drnklo lod Munden løbe lidt endnu og reiste sig derpaa for at tage Afsted.

Han anede ikke, hvilken Strid der var i den bestedne Skikkelses Bryst, der sad ved Vinduet og syede, hvor gjerne hun havde sendt en Hilsen til Kusinen, hvor velkommen den Hilsen vilde have været. — Dog, han havde vel aldrig hørt mig omtale; jeg var i en underordnet Stilling og vilde nødig genere eller berøre ham pinligt.

„Farvel, min kjære Grev Drnklo, glæd os snart igjen med et Besøg; de hjerteligste Hilsener til Greven og Grevinden.“

Efter smilende fra Vinduet at have besvaret den Bortridendes Hilsen udbrød Amalia: „En dum, uopdragen, utaalelig Dreng!“

„En grundstiftelig Fyr og ikke saa dum endda,“ indvendte Vainanten, „skönt jeg ikke vil paastaa, at han har opfundet Krudtet; han har unægtelig lidt Naragtigt ved sig, men det ligger vist alene i, at han Intet har villet lære. Man siger, at hans Herr Papa, en halv Videnskabsmand, har havt stor Sorg af ham i den Retning. Hos Grevinden havde han Medhold; hun stikker ikke dybt, og fandt det Synd at plage Gutteren. Det lille Menneſte, der ellers er Føieligheden selv, skal, i Forhold til sine Hovmestre, have været stridig som en Rariolhest.“

„Nu maa De tage fat, Mamsel Staal, og pakke ind til Flytningen,“ hød Oberstinden.

Jeg skyndte mig efter bedste Evne, men medens Hænderne havde travlt med Glas, Porcelæn osv., vare Tankerne beskæftigede med en let og yndig Skikkelse, der hængende løb henad en Skovsti, fulgt af en stor hvidgraa Jagthund med brune Pletter.

Med et vist Vemod forlod jeg Landstedet, for atter at flytte ind i det store Hus i Bredgaden, hvor jeg følte mig mere indespærret og havde mindre Lei-

lighed til at være ene. I Frederiksberg Have havde jeg, det lyder næsten utroligt, ikke været en eneste Gang. Da vi hjørte gennem Vesterbro saa jeg en stor Bygning, hvor vort lille Hus havde staaet; den var nylig reist; den grønne Krands med Flitterguld og de slagrende Vaand aftegnede sig skarpt paa den klare Himmel.

Elleve Kapitel.

Der er noget martrende for en Fraværende i, bestandig paa sin Forespørgsel til en elsket Enge, at erholde det Svar: hun er lidt bedre. Hvor inderlig ønskede jeg selv at se Moder, selv at iagttage, om hun virkelig var rask paa lidt Mathed nær, der kun blev forarsaget af Søvnløshed. Jeg tænkte ofte paa Doktor Stubs Raad, et varmere Klima, og ønskede, at Moders Broder maatte foranstalte en Tur til Italien; dog saa besynderlige Modsetninger er der i den menneskelige Karakter, at, da mit Ønske blev opfyldt, da jeg modtog Efterretningen om, at de virkelig skulde rejse, vare mine Vølelser snarere sørgelige end glædelige. Hvor Mange havde ikke fundet Døden, hvor de ventede at finde Helbredelsen. Kunde jeg blot have seet dem en Gang før Afreisen, men det var umuligt, og selv vort skriftlige Samtalem, min eneste, men store Trøst, vilde blive sjældnere og mindre regelmæssigt end før.

Den 15de Oktober rejste de: Moder, Minna, Grev Drunko og hans Søn. Veiret var yndigt som om Sommeren; jeg gjorde mig megen Umage for at kaste alle Ængstelser bort, og med Tro og Haab at se Fremtiden imøde.

Henriette var min Fortrolige; for hende udgjød jeg min Frygt og mit Haab; for hende skildrede jeg de lykkelige

Dage, vi før havde tilbragt, og hun blev aldrig fjed af at høre, eller af at spørge ud. Jeg ser hendes lille Ansigt saa tydeligt i Tankerne, hvor det straalende af Fornøielse, naar hun bragte mig et Brev. For Løitnant Due nævnedes jeg ikke mine Kjære; jeg havde en Vølelse, som om han ikke vilde interessere sig videre for dem; desuden holdt jeg ikke af at høre ham omtale Moder og Minna i sin sædvanlige lette Tone. Søvrigt vidste han mig bestandig den største Venlighed; og jeg holdt mere og mere af ham. Hans gode Sider traadte ret frem — jeg tror i Grunden imod hans Villie, — naar han skildrede sin svenske Pige og deres tilkommende huslige Liv; derimod traadte hans onde Sider, — dem havde han desværre ogsaa, og lagde sandelig ikke an paa at skjule dem, — frem, naar han kritiserede sine Omgivelser og, med en vis Fornøielse, gjenneimgik deres Feil.

Søgte Geheimeraadinde Trolle og Løitnant Due, — det forekommer mig besynderligt at nævne to saa modstridende Elementer paa en Gang, — ved enhver Leilighed at høre mig, saa søgte Oberstinden og Amalia, netop paa Grund heraf, at trykke mig ned, og vise, at jeg kun var et Dyende. Obersten lagde lidet eller intet Mærke til mig; en Gang, da hans Kone beklagede sig over mig, hørte jeg ham rigtignok sige:

„Min kjære Helene, vi maa jo dog nu have gjort den Erfaring, at Jngen af dem due; denne forekommer mig dog at være en af de Skikkeligste; i hendes Tid have vi i det Mindste havt Fred, og jeg har været fri for at blande mig i Tingene.“

„O, de Mænd“, sukede Fru Värenschild, „Egoister fra Begyndelse til Ende. Det taabeligste Skridt, jeg nogenstinde har gjort, var at gifte mig; naar du blot er fri for Uleilighed, kjære Värenschild, saa

brøder du dig ikke om, at jeg sættes til Side."

„Have to Mennesker begge gjort noget Raabeligt, gjøre de klogeſt i ikke at lade hinanden det høre“, ſvarede Oberſten, idet han med et truende Diekaſt forlod Stuen.

Naar Amalia ſkulde i Theatret, havde hun meget travlt med at udtænke og ordne ſin Dragt; det var et ſandt Studium, naturligviis maatte den være efter nyeste Mode, men hendes egen Originalitet ſkulde dog ſkinne igjennem, det Aparte, det Joineſalbende maatte forenes med den høieſte Smagfuldhed. Penge blev der ikke ſparet paa, og det forekom mig, ſom om Stykket var hende en fuldkommen Biting, ſom om hun gik der kun for at blivde beundret.

„Hæs paa Lys og Jib, Mamsel Staal“, ſagde Oberſtinden, naar de toge bort, „hør Time maa De gjøre en Runde i Værelſerne; Tjeneren maa ſlet ikke lægge i, jeg er ſaa dødelig angelt; de maa ikke forlade Huſet et Minut; maatte jeg ſender En eller Anden herhen for at ſe, hvorledes det ſtaar til.“

Denne Trudſel opfyldtes aldrig, men Oberſtinden, der endnu beſtandig troede, at der ulmede en vis Lyſt hos mig til at løbe ud, anſaa den henſigtsmæſſig, for at ſætte mig Skræk i Blodet.

Doktor Stub kom af og til for at kurere paa den halſtarrige Hovedpine. Skjønt han ikke ved nogetſomhelſt Legn gav tilkjende, at han erindrede mig, var jeg dog glad over at ſe hans gravitetiſke Stiikſe og hans ubevægelige Anſigt; med uroffelig Rolighed hørte han Fru Bärenſchild's Klager, forordnede det Nodvendige og fjernede ſig derpaa, livagtig en Iſtæp, ſom Frederik Due bemærkede.

„Hadde vi dig her, Marie“, — ſkrev Minna fra Neapel, — „da vilde vi være fuldkommen lykkelige; nu ere vi kun

lykkelige i Haabet om, at den baſamiſſe Luſt maa hjælpe Moder til Sundheden, for at vi kunne ſamles. Den kjære Profeſſor Lange er ſaa glad over at have os hos ſig; han er ſom hjemme her; Høie og Ringe, Alle holde de af ham, og han holder da igjen af dem Alle. Vi ſpadsjere lange Ture i den paradifiſke Egn og tale da meſt om dig, Marie. Profeſſoren er inderlig bedrøvet, fordi du ikke er her; han længes efter at viſe dig ſine Malerier; alligevel glæder han ſig ved at vide dig hos ſaa gode Folk, thi han kjender Oberſt Bärenſchild's og holder meget af dem, iſær af Datteren. Kriſtian kjender dem ogſaa og roſer dem, hvilket er en ſtor Troſt for Moder, der altid er ængſtelig for dig, Søſter, hvor fornoiede dine Breve end ere.

Vi have ſtiftet Beſjendtiſkab med en ung, danſk Pige, Hedevig Bang, ſom er her med ſin Broder; hun har Bryſſiſhyge og kan nok ikke reddes. O, Marie, det er ſaa tungt at tænke derpaa; hver Dag bliver hun ſvagere og ſvagere, men hun er ſaa taalmodig, ſaa blid, ſaa glad. Hun elſker Moder høit; ogſaa dig kjender hun godt af vore Beſkrivelſer, og ſender dig de kjærligſte Tilſener.

„Fætter Kriſtian er beſynderlig forandret; det er ikke, ſom det var det ſamme Menneske. Han læſer næſten beſtandig, men han har rigtignok ogſaa Meget at indhente, maa du tro. Han er ogſaa mere alvorlig, og Dinkel roſer ham, fordi han tænker, før han taler, ſom han nok ikke for har gjort. En underlig En er Kriſtian dog, men ſaa omhyggelig og kjærlig mod Moder, at jeg ret holder af ham.

Farvel, Marie; Profeſſoren finder ikke dine Breve lange nok; han vil have lidt Nyt fra ſit kjære Kjøbenhavn, Noget, ſom ikke ſtaar i Aviserne, ſiger han. Moder og jeg ønſte kun at høre om dig

selv, om dine Tanker og din Stemning. Du er da rigtig rask, Søster, og passer dig godt ind; er du vovet?

Farvel Marie, og tænk halvt saameget paa din Minna, som hun tænker paa dig.

E. S. Der er en liden Have ved vor Bolig med Udsigt til Havet; der sidder Moder hele Formiddagen under et Accasiatræ, og medens hun ser paa den vidunderlig yndige Udsigt, drømmer hun om et Hjem i Danmark, hvor hun kan se det Sine, der dog er hende det kjæreste af alle: Dit Ansigte."

Saa effekt var jeg; det løftede Hjertet, det gav mig Kraft til at være taalmodig, og berøvede enhver Krænkelserens Braad.

Naar Oberstens havde Fremmede, maatte jeg ofte spille hele Timer. Stundom var jeg forunderlig tilmode, og sølte langt mere Lyst til at græde end til at frembringe disse livlige Toner; naar jeg hørte latter og Munterhed, grundede jeg over, om de virkelig vare glade i Hjertet, og naar jeg saa de stadfælgende Herrer og smukke Damer, sølte jeg en jælsom Lyst til at vide, om det Indre ogsaa var smukt, om deres Venlighed var oprigtig ment, om Ordene, der fløde fra deres Læber, vare sande. Utter til andre Tider, naar der var Rigevægt i mit Sind, glædede jeg mig over Musikken og mærkede, at jeg ogsaa var ung.

Meget ofte gjorde man mig Uret, men ligesom der i enhver Overvurdering ligger en skjult Bitterhed, ligger der i enhver Misfandelse en skjult Sødme. - „Saaledes vilde du ikke domme, kunde du læse i mit Hjerte," det er den bitre Tanke i første og den søde i sidste Tilfælde.

I mangen tung Stund tænkte jeg paa Drd, Moder havde talet af egen Erfaring: „Ethvert aandeligt Gode bliver os til Del i Forhold til det Udvord og den Underlighed, hvormed vi begjære det."—

Naar jeg af hele min Sjæl bad om at blive taalmodig, blev jeg det ogsaa, ikke ved egen Kraft, men det blev mig givet.

Amalia kunde undertiden blive dobbelt opfarende, naar jeg stod rolig og taus og hørte paa hendes Bebrejdelser:

„Det er, som om jeg slog Vand paa en Gaas; jeg tror, at Jængting gjør Indtryk paa det Memeste!"

Og December kom, raa og vaad, med sine mørke Morgener og lange Aftener; jeg fik endnu mere at bestille end sædvanligt, thi Amalia skulde, som Løitnanten bemærkede, fabrikere en hel Del Ting til Julen. Hendes egne Dragter vare dog det Vigtigste, og medens jeg hørte med dem, anstillede jeg mine Betragtninger. Hvorfor gjordes alle disse Anstalter? Vidste de, hvad Julen var? Man pleier jo dog kun at fejre sine Venners Fødselsdag, ikke Fremmedes, og da pleier man at fejre dem, som man ved, Vennerne ønske det, som det vil glæde dem; og medens jeg fæstede Garneringerne op med utallige smaa Skaifer, grundede jeg over, hvad Julens Herre tænkte om deres Opførsel, men i det Samme fortrød jeg mine Tanker og bad ham ret inderlig skjænke mig et skaansomt og hjærligt Sindelag.

Løitnant Due reiste i Begyndelsen af December til Sverrig, til sin Fætter hed det, han havde Permission til Nytaarsdag.

Hele Familien skulde tilbringe Juleaften hos Oberstens Moder, en meget gammel Dame, der aldrig forlod sit Hus, men ved høitidelige Leiligheder samlede Børn og Børnebørn omkring sig.

Amalia var saa smuk og saa glad den Aften; hun var Bedstemoders Kjæledægge og ventede en rigtig god Foræring. Louise og Henriette klappede i Hænderne; de saa i sine hvide Kjoler ud som smaa Engle; Julen var i deres Hjerter rigtig nok paa barnlig Vis blandet med Tan-

fer paa det store Grantra, Marzipanfigurer og Foræringer, men den var der dog.

„Pas paa Lys og Ild, Mamsel Staal, De maa paa ingen Maade lægge for meget i Raffelovnen! De staar til Ansvar for Huset og bliver naturligvis hjemme. — Kom Henriette! det er dog virkelig latterligt med den rørende Afsted, du tager fra Mamsellen; du skulde hørte, at du nu er en stor Pige.“

Dg bort fjørte de, efterladende mig alene, for første Gang uden at have sat mig Arbeide fore.

Jeg gif op og ned i den store Dagligstue; jeg bøiede mine Knæ og takkede Gud, fordi ogsaa jeg havde Del i Julens Herlighed; jeg græd og var dog saa glad; min Sjæl hævdede sig over Tid og Rum, hævdede sig hist op, hvor ingen Afstillelse mere skal være. I lang Tid havde jeg ikke faaet Brev, og dog nærede jeg ingen Frygt for de Gæfede; jeg kastede al min Sorg paa min Herre, min naadige og kjærtegelige Herre, som nok vilde bevare dem.

Jeg tænkte paa Moders Spørgsmaal: „Have vi i hans Navn overvundet en Feil eller tilegnet os en Dyd?“ hvad skulde jeg svare?

Det forløbne Aar havde bragt mig fuld Bevidsthed om mine Svagheder, men tillige lært mig, hvor jeg kunde faa Kraft til at overvinde dem; jeg havde haft godt af Modgangens Skole; det forekom mig, som om jeg var rykket Gud nærmere; Han havde styrket mig, naar jeg var nedbøiet; Han havde givet mig nye Venner, hvor jeg mindst havde ventet det.

Næste Jul, hvor vilde jeg saa være? jeg svarede mig selv med det Vers af C. Hauch efter Paul Garhard:

Den Herre, der med mægtig Aand
Af Støv dig kunde skabe,
Har holder og din Sjæl i Haand
Dg vil den aldrig tabe;
Derfor du vente maa med Rd,
Til du hans Stemme hører,
Saa vil han bygge dig en Bro,
Der til din Frelser fører.

(Fortættels.)

Ser Aar blandt de røde Indianere.

Af Missionær Baierlein.

(Fortættelse).

Da nu allerede Forrideren var saa prægtigt udstaferet, saa ventede man naturligvis, at dette i endnu højere Grad skulde være Tilfældet med „den store Høvding“. Men istedet derfor kom en gammel Mand i en tarvelig Jægerdragt med Bøssen paa Skulderen gaaende tilføds og bagefter ham fulgte nogle Heste, der bar hans Hustru og Børn samt Telte og andet Husgeraad. Men Glæden var stor og hjertelig paa begge Sider. Efterat man havde hilset paa

hverandre, gif Høvdingen hen for at opslaa sine Telte og gjøre sig det bekvemt med sine Folk paa deres Maade.

Den følgende Morgen kom han da i fuld Puds for at gjøre Stadsvisiten. Allesammen, Mænd, Kvinder og Børn vare iførte røde Benklæder, smykkede med Perler, og Sko af Hjortelæder, stukne med brogede Pindspinsbørster. Det korte Klædeskjørt, som Høvdingens Hustru bar, var udziret med paasjede Silkebaand af alle Farver; paa hendes

Bryst hang flere store Sølvstjerner, og hendes ravnførte Haar hang ned i lange Fletninger. Alle var glade og lod sig Beværtningen smage godt. Mændene var vel i Begyndelsen lidt tilbageholdne, men Høvdingens Frue gjorde kort Proces; hun greb med Haanden i Fadet, tog et Stykke Kjød og førte det til Munden. Nu var Fjen brudt og ingen vendte hungriq tilbage til sit Telt.

Da Præsten var besjæftiget paa mange Maader, gif den gamle Høvding og den unge Missionær for det meste med hinanden og fik hinanden strax gjensidig kjær. Hvilket Die havde dog ikke denne venlige Mand! hvor dybt man kunde skue ind i det uden at opdage nogen som helst Baggrund! Sjælen havde Intet fastholdt, derfor affpeilede Diet Intet. I hvor mange Indianerine skuede ikke Missionæren senere, hvilke saa ligedan ud! Kun Personers Vine, paa hvem der hvilede Blodskyld, eller som ellers stod i Lastens Tjeneste, — havde en Baggrund: Urolighedens og Dindskabens. Og saadanne Menneskers Vine, som var blevene Kristne, havde et andet Udtryk: Glædens og Haabets. At dette ikke er nogen Indbildning, beviser følgende Tildragelse, der indtraf omtrent 5 Aar senere. Et Antal Indianere hønhørende til denne Høvding Bemassikee's Fjolk var blevene Kristne. Paa sine Streiftog gennem Skovene, kom de over en ny anlagt Koloni af Franckerne, kaldet Frankenhyst, 62 Mil fra deres Bosteder. Disse Indianere traf paa den derværende Præst, som allerede før havde seet mange Indianere, og de valte i særlig Grad hans Opmærksomhed, saa skjönt han ikke kunde tale et Ord med dem, raabte han dog høit: „Dette maa være Baierleins Indianere.“ Og saaledes var det ogsaa. Deres Vine og hele Ansigtstudryk var blevene ander-

ledes. Hos disse Skovens Børn er Ansigtet et endnu mere tro Speil af Sjælen, end hos dannede Byboere.

Førend Høvdingen forlod Frankemuth, indbød han Missionæren til Shingua-gunungshoni ved Shingua, d. e. Drretfloden, hvor han haade sit Hjem. Missionæren modtog gjerne Indbydelsen, da han endog uden denne for længe siden havde ønsket at reise derhen. Men nu havde han ved denne Indbydelse ligesom fast Grund under Fødderne; derfor forberedte han sig ogsaa allerede efter nogle Ugers Forløb til Opbrud. Rejsen foregik tilhest under Tolkens Ledelse, først til Saginaw, en ny anlagt By, hvor der endnu kun var faa Huse. Efter to Dages Forløb gif det derfra gennem Urskov, i hvilken dog hist og her saaes et enkelt Voghus, 20 Mil afsted lige til det Sted, hvor Floderne Tittibawasii og Chippeway forener sig. Her maatte Tittibawasifloden overstrides, hvilket om Sommeren var en let Sag, om Vaaren og senhøstes umuligt, men om Vinteren gjorligt paa Fjen. Om Sommeren udsøgte man sig et Sted, hvor Strømmen var strid og Dydden liden, og red derover. Paa hin Side stod det sidste Blokhus med 2 Voghytter, og saa langt fandtes der ingen Bei. Herfra var der endnu 30 Mil til Bemassikee's Settlement. Derfra gif der gennem Urskoven en Indianersti, der kun var fjendelig for et øøet Die. Den tredie Dags Morgen satte man over Chippewayfloden, og siden var Urskoven fuldkommen uryddet. Træer laa paa Kryds og tværs over den allerede før næsten usjendelige Sti og nødvendigvis gjorde hyppige Afstigninger og Omgaaen af Hindringerne. Trægrene og Stngplanter sønderred Ansigt og Hænder og for ilde med Klæderne. Dog gif det stedse fremad, saa raakt som Uvejsomheden

og de mange Hindringer tillod. Om- trent halvveis var der en $1\frac{1}{2}$ Mil lang Sump, gennem hvilken Veien kun var mærket paa Træerne. Lige til Bugen, lige til Sadelen samt Hestene i og arbejdede sig med Moie igennem. Ved Sumpens Ende skjalv Hestene af Udmattelse, og Rytterne vare aldeles tilfølede. Gjerne havde de undt sine stakkels Dyr lidt Hvile, naar blot den utallige Hær af Mussitoer havde været lidt lempelig. Men ved hvert Ophold gjorde disse Insekter nye Stormangreb, og ofte maatte man give dem Hænder og Ansigt til Pris for nogenlunde at beskytte sine Dine. Dog er det blot Nykommerne, som er mest ubstatte for dem; efter nogle Mars Forløb slipper man lettere for dem.

Da Kloffen var 4 om Eftermiddagen, lod pludseligt et stærkt „Ho, ho, ho!“ lige foran de spæddryppende og tilfølede Reisende, og foran dem stod Høvdingen Bemassikee. „Jeg vidste, at jeg idag vilde faa Besøg, skjønt jeg ikke vidste, hvem det kunde være. Jeg er derfor kommen lige hid paa Stien for at se, om Besøget maasse allerede skulde være forbi; thi mine Hytter ere alle tomme; Mændene ere spredte paa Jagten, og jeg lever tæt ved,“ sagde han. Men hvorledes kunde han vide, at der idag vilde komme Besøg? Paa dette Spørgsmaal svarede imidlertid Høvdingen kun: „Vi har vore Tegne.“

Derpaa vedblev han: „Kom nu ind i min Hytte; I er vist hungrige.“ „Men jeg vilde dog gjerne se Eders Bosted“, sagde Missionæren.

„Nu vel, saa rid hen, min Broder; det er endnu 5 Mile herfra, men du vil finde Stedet ganske tomt; thi ogsaa Kvinderne og Børnene ere borte.“

Ridtet blev altsaa fremdeles fortsat lige til Chinguagonshkam, som Høvdingen kaldte sit Settlement. Ankomne did-

hen red vi lige hen til Høvdingens Hytte, steg af og lod Hestene søge sig noget Græs. Det var et rigtig fattigt Sted og saa ret hedenst og vildt ud. Missionæren satte sig ned paa en Træstamme og henfaldt i dybe Tanker. Resultatet af disse var: „Naar den kjære Gud vilde anvise mig en Virekreds her, vilde det være mig kjært.“ Dermed stod han op, saa ind i nogle af Barkhytterne, i hvilke der ikke engang fandtes noget, der lignede Husgeraad, (kun halvt forkullede Træstykker laa i Midten) og red derpaa igjen tilbage paa den trætte og hungrige Hest til Høvdingens midlertidige Bolig. Her hang Rjedelen allerede over Jlden, fyldt med Mais og Hjortekjød. Høvdingens Kone gjorde sig ogsaa det Bryderi at forsøge paa at bage lidt. Dette var imidlertid et ubant Arbejde, og da hun intet andet havde end Mel og Vand, ikke engang Salt, saa fik hun vistnok kun istand Noget, som var vanskeligt at fordyie. Heller ikke i Maisen og Kjødet var noget Salt; da Indianerne kun sjelden har det og heller ikke føler nogen Trang dertil.

Men et 12 Timers Ridt efter en daarlig Aftensmad og uden Frokost er en god Kof. Derfor blev det, som de Vilde havde og gjerne gav, modtaget med Taknemmelighed. Efter Aftensmaaltidet havde man afslags Pasfiar. Tolken brugtes flittigt, da Missionæren endnu ikke kunde forstaa en Sætning af det vanskelige Sprog. Han talte om Guds Kjærlighed til Menneskene, og at han alvorlig vil, at alle Mennesker maatte blive lykkelige og salige i dette og hint Liv; at alt Godt kom fra ham, og at man maatte kjende ham og være i Samfund med ham, naar man vilde være lykkelig osv. Naturligvis viste han dem ogsaa Veien til dette Samfund, jaavel som Hindringerne paa denne.

Høvdingen havde hørt derpaa meget opmærksomt, og efter nogen Tausshed sagde han i en dybere Tone end sædvanligt: „Min Broder, jeg har hørt, at du er kommen til dette Land for Indianernes Skyld. Hvorledes vilde det være, om du op slog din Bolig hos mig? Jeg vil lade dig bygge en Barkhytte saa stor som min, der kan du bo, og hvad vi har, skal du dele med os!“ Hvor forundret var ikke Missionæren, da han her allerede hørte udtalt sine Tanker, som han havde haft, da han sad paa den omstyrede Træstamme foran Høvdingen af Shinguaogonshkam's Hytte! Dog han lod sig ikke mærke med sin Forundring, men sagde: „Dette vil vi overtænke. I alle Fald maa jeg tale med alle dine Mænd og høre, hvad de sige dertil. Thi dersom de var imod det, og stillede sig fiendtligt ligeoverfor mig, hvorledes kunde jeg da være dem til Nytte?“ „Du har Ret“, sagde Høvdingen, „og jeg ønsker selv, at du taler i Forveien derom med mine Mænd. Men nu er de ikke at faa fat paa, og i Vinter vil de ogsaa være adspredte. Til Foraaret vil de alle træffe sammen i Shinguaogonshkam. Da vil jeg sende dig Bud, og du kan komme. Jeg vil glæde mig til at se dig igjen i min Hytte.“

Da nu Vinteren var over, og endda intet Bud kom, gjorde Missionæren sig færdig for selv at se, hvorledes Sagerne stod. Han naaede ogsaa vel frem til Titihwasfjfloden, men da Vandstanden endnu var temmelig høj, var det aldeles umuligt at komme over. Han maatte altsaa vende om, og havde saaledes foretaget et 4 Dages Ridt forgjæves. Ved Paasketider gjorde han sig atter færdig, og denne Gang lykkedes det ham at komme over Floden og naa Shinguaogonshkam. Høvdingen Bemassikee var ogsaa tilstede med nogle af sine

Folk, men den største Del var ikke vendt tilbage fra Vinter-Udspredelsen. Høvdingen selv var i dyb Sorg og havde af den Grund farvet Ansigtet ganske sort. En Sønnesøn af ham var nemlig ved Suffertilvirkningen falden i Jlden og var død af Følgerne. Paa hans Grav havde den bedrøvede Bedstefader plantet sin amerikanske Fane, ligesom han paa sin Søns Grav havde plantet den før modtagne engelske Fane. Paasketiden gav imidlertid Missionæren god Anledning til at tale om Opstandelsen og om den Kristnes Trost, et evigt Liv. Dagen derpaa gik det videre ind i Ursoven til en anden Flok, der boede 1½ Dagsrejse borte. Da det blev Aften, gjorde man Holdt og samlede Ved for Ratten, — den første Nat, som Missionæren tilbragte i den aabne Ursof, leiret under et Træ. Men snart fulgte mange saadanne efter denne, ikke alene med Mos til Seng som her, men ogsaa i den dybe Sne og i stærk Kulde. Stedse havde Nætterne noget ophøiet ved sig. Paa Sønn var naturligtvis ikke stort at tænke, dertil var hele Stillingen for ny, dertil kom ogsaa Frygten for, at Hestene kunde løbe bort. Vor halv indianske Ledjager sov imidlertid hele Natten, lige til han blev vækket ved første Daggry. Nu gik det videre, indtil man henved Middagstid naaede Indianernes Leir. Her skulde man holde en Hviledag, saa at Hestene kunde komme sig igjen. Indianerne var imidlertid fraværende, og derfor var intet andet at gøre end sultne og trætte at rejse videre. Genimod Aften kom man til to temmelig brede Strømme, hvilke man maatte sætte over ved at svømme. Da nu Missionæren ikke er nogen Svømmer, saa var for ham intet Andet at gøre, end at betro sig til sin Hest. Dette var et Boveskyffe, da ikke enhver Hest kan bære sin Kytter

spømmende; dertil var det arme Dyr haade træt og sultent. Dog, der var intet Valg, og derfor blev, efter lidt Nølen og Betænkning, Bovestykket foretaget.

„Lad Stigboilerne fare!“ kommanderede Tolkten; „Slip Toilen! Hold Dem fast ved Manfen; læg Dem langsefter paa Hesten! Saa, nu ud i Vandet!“

Dg udi Vandet bar det. Men da Strømmen var strid, og Hesten ikke blev styret, saa kom den, drevet af Strømmen, til et Sted, paa den anden Bred, hvor et Antal omstyrtede Træstammer gjorde Opftigningen umulig. Da saa det gode Dyr sig sporgende omkring efter sin Rytter; og denne kan aldrig glemme dette Blik. Der laa et saa tydelig ud-talt Spørgsmaal i Dyrets Mine, at han ikke vilde have holdt det for muligt. Dog, han var selv alt for hjælpeløs og for skrækket til, at han skulde have kunnet give Dyret Raad og Veiledning. Dette, overladt til sig selv, vendte sig nu, spømmende videre nedover med Strømmen, indtil det fandt et Sted uden Hindringer og lykkelig kom op paa Stranden. Dyret skabte paa alle Lemmer af Anstrengelsen, og den taknemmelige Rytter strøg med begge Hænder Vandet af dets Krop.

Derpaa trak han sine Klæder af, vred saa godt han kunde Vandet af dem, trak dem atter paa og drog derpaa vaad, træt og hungrig langsomt videre.

Dog, førend han blev tør, var der atter en Flod at svømme over; men paa Grund af den nylig erholdte Dvælselse foraarjagde dette dog nu meget mindre Nød og Beshymring. Solen holdt nu paa at gaa ned og med den sank ogsaa Haabet om endnu den Dag at naa menneskelige Boliger; thi endogsaa Tolkten var ganske ukjendt i denne Egn. Udsigten til at tilbringe endnu en Nat i Skoven, og det i vaade Klæder, var ikke opmuntrende. Dog, pludselig befandt de sig atter foran en ikke bred, men dyb og stille rindende Strøm, der forkom dem saa beskjendte. Det var Svanesfloden, og paa hin Side levede den dem allerede beskjendte Høvding Sawaban. Smaa Kanøer bragte dem over Floden, medens Hestene spømmede bagefter, holdte ved Toilen. Hvor velkomne er dog ikke Indianernes Wigwamer efter saadan en Rejse, og hvor herligt smager ikke den i Aften blodstegte og i Flodvand renvaskede Mais uden Salt og Fedt efter en todages Faste! Her traadte Missionæren ind i sit trettiende Aar. (Sluttes i næste No.)

Et Par udmærkede Exempler paa Mod og Dygtighed.

I.

Stommerten „Nordborg“, kommende fra Kina, løb for nogen Tid siden ind til Brisbane efterat have tilbagelagt en Fart, der i høi Grad afgiver Vidnesbyrd om en svag Kvindes Udholdenhed og Uforfærdethed. Skibet, hvis Besætning bestod af Kaptein H. Boldt, Styrmanden, 4 Matroser og 1 kinesisk Kok, og som

desforuden førte med sig Kapteinens Kone og Barn, forlod Foochow den 11te Juli med en Ladning The til Melbourne. Det stormede og var meget varmt, ja Heden var undertiden næsten utaalelig. Efterhaanden blev Mandstabet sgt, kun Kapteinen alene var istand til med stor Anstrengelse at bevæge sig og forrette de allernødvendigste Arbejder. En af det

syge Mandſkab døde den 13de Septbr., en anden den 20de Septbr., en tredie den 1ſte Oktbr. og den ſidſte den 9de Oktbr. Styrmanden var endnu tilbage og kunde underſtøtte Kapteinen lidt.

Efter at Skonnerten havde paſſeret Salomonsøerne, øſtenfor Ny Guinea, tog den en ſydveſtlig Retning for at naa Moreton-Bai (paa Øſtſiden af Ny-Holland), men blev den 3die Oktb. truffen af en ſtærk Øſthdovſvind, ſaa at Kapteinen med ſine ſtærkt hovnede Ben og angrebne Lunge ikke kunde magte at hjerpe Seilene, men maatte priſgive dem for Vinden. Da Styrmanden knap var iſtand til at krøbe omkring paa Dækket, og den kinesiſke Kof ikke en Gang kunde komme op paa Dækket, maatte Kapteinens brave Huſtru føre Roret, hvilket var ſaa meget ſværere for hende, ſom hun var ſpinkel af Vægt og ſvag. Fra den 1ſte Oktober ſtrømmede der Vand ind i Skibet, hvilket dog opdagedes den 5te Oktbr., men nu blev den ſtadig meget ſyge Kaptein nødt til at ſtoppe Hullet til ved at lade ſig fire ned i Vandet. Vandet forblev i Skibet, da der ikke var Rogen, ſom kunde pumpe det ud. Den 13de Oktbr. om Aftenen fik de endelig ſie paa Fyret paa Kap Moreton, men førſt den 14de om Eſtermiddagen naaede man at ſaa fat i Lodsbaaden. Da Skibet kom ind i Havnen, var kun Kapteinens Kone noget raſk. Hun havde efter Mafroſernes Død maattet gjøre Tjeneste ved Roret og hjulpet Skibet ind i Havnen og blev dog ved at have godt Mod, endſkjønt hun hele Tiden ſtod i Fare for hvert Nieblikt at ſe ſig ladt ene tilbage med ſit lille Barn. Som et Beviſ paa den frygtelige Hede, de havde maattet døie paa den førſte Del af Reiſen, nævnes, at alt Fjerkræ og andre levende Dyr ombord døde.

II.

Dampſkibet „Finmarken“, Kapt. Juell, ſom Mandag Aften 2den Februar ankom til Throndhjem, havde under Orkanen mellem den 28de og 29de Januar ſiſtleden lige ud for Støt i Nordland en rædfelsfuld Nat, om hvilken Stiftsavisen i Throndhjem har modtaget følgende Meddeleſe:

Orkanen var SV. og ſtod lige paa Land. Skibet ſtyrede langs Kysten; men da Mørke og Tykke ſaldt paa, og ingen Havn var at ſaa, blev man nødsaget til at lægge ret ud fra Land — „paa Vinden“, ſom det heder. Orkanen var i den Grad voldsom, at Mandſkabet ikke kunde arbejde ſig fra Agter- til Forſkibet uden ved Hjælp af Hænderne at entre ſig langs Skibets Sider. Omendſkjønt der blev gjort alt muligt for at tilveiebringe det ſtorſt mulige Damptryk, vilde Skibet deſuagtet ikke avancere en Tomme, men ſalkede ſnart agterud mod Brændingerne ved den nære Kyst.

Føreren, ſom havde fuld Overſigt over den overordentlige Fare, hvori Skibet var ſtillet, underrettede Paſſagerne og Mandſkabet om, at de alle maatte være forberedte paa det værſte, da Skibet neppe vilde undgaa totalt Forlis, derſom det ikke lykkedes at ſjerne det fra Land.

Under ſaadanne Forhold gjælder det for Sømanden at være reſolut og viſe Ro, og begge diſſe Egenſkaber hos Føreren kan man — næſt Guds Hjælp — takke for Skibets Redning.

Da Skibets Forſtavn paa Grund af dens Høide var en altfor ſvær Skive for Orkanen, reſolverede Føreren at vende Skibets Agterſtavn, der er meget lavere og ſaaledes ikke har ſaa ſtort Vindfang ſom Forſtaven, mod Vinden, hvorved det lykkedes ved ſtadig fuld Fart agterover hele Natten at holde Skibet fra det ſtrækkelige Forland.

Da Dagen endelig brød frem, og Veiret fremdeles rasede med samme Styrke, og man desuden kunde vente, at Skib eller Maskine ikke kunde holde længe ud de voldsomme Bølgeslag mod og over Agterspeilet, besluttedes at sege Land — Liv eller Død. Med fuld Fart forover styredes mod den skumflædte Ryst.

Den eneste mulige Frelse søgtes ved at styre imellem tvende „Grundbraat“;

Skibet kom lykkelig over det farlige Sted og dreiede bag en Punt, hvor en tryk Havn ventede det udmattede Mandskab.

Vi har i denne Beretning været noget udførligere end ellers, skriver Bladet, fordi vi finder, at den ægte Sømandsdygtighed, Hr. Kapt. Juell ved denne Leilighed har lagt for Dagen, fortjener at blive bekendt i videre Kredse.

(Efter Mgbl.)

Gaader og Opgaver.

No. 111.

Jeg lydløst farer Verden over,
 Slet Intet standse kan min Bei;
 Jeg trodser Havets brede Bover,
 Selv mørkest Nat mig skrækker ei.
 Uhyrlig jeg mon drage bort,
 Mer hurtig selv end Lyn og Væs jeg farer fort.

No. 112.

Man spurgte engang A., hvorledes han havde tilbragt sit Liv, og hvor gammel han var. A. svarede: „Af min Levetid har jeg tilbragt $\frac{1}{8}$ som Barn, $\frac{1}{4}$ som Ungling og $\frac{1}{2}$ som gift Mand, og nu har jeg i 5 Aar været Enkemand.“ Hvor gammel var da A? Hvor længe havde han været gift?

Opløsning paa Gaaderne i No. 7.

No. 108. Ege Børn lege bedst.

No. 108. Thanks.

No. 110. Horatio Nelson. (Slaget ved Abukir kaldes af Englænderne the battle of Nile; deraf Anagrammet, som betyder: Være kommer fra Nilen. Det er forfattet af en engelsk Præst, William Holden, i Aaledning af Nelsons Seier over Franskmændene ved Egyptens Ryst 3die August 1798.)

Blandinger — Nytt og Gammelt.

Følgende mærkelige Oplysninger om Zulufongen Cetemayos Forhold til sit Folk og om hans Tilfangetagelse meddeles i et Brev fra den bekjendte Biskop Colenso til Foreningen til Beskyttelse af de Indfødte i Sydafrika. Det maa dog ved dem mærkes, at Biskopen altid stærkt har stillet sig paa de Indfødtes Side mod Englænderne. Det forholder sig ingenlunde saa, siger Biskopen, at Zulufolket har forstødt Kong Cetemayo, hvilket Sir Garnet Wolseley paastaar. Selvfølgelig, siger Biskopen, har Folket maattet falde tilføie; det var nødt dertil, da den engelske Armee besatte Landet, og deres Familier levede i den største Elendighed med Hungersbøden for Die. At Cetemayos Tilflugtssted blev forraadt til de Hvide er intet Bevis for, at hans Folk har forladt ham. Dette skede først, efterat han i to Maaneder fra alle Sider var bleven efterjagt af britiske Tropper, og den store engelske General til Slutning havde anvendt følgende Fremgangsmaade for at fange Kongen: Fem Zuluer bleve fangne og pinligt forhørte om, hvor Kongen havde skjult sig. De fastholdt først bestemt, at de ikke vidste, hvor han opholdt sig; de bleve derpaa gjennempidskede med en nihalet Kat*), med hvilken Ret saar Englænderne svare paa. De udholdt tappert Bidstefslagene og vægrede sig fremdeles for at forraade Kongens Opholdssted. Det lykkedes to af dem at undslip. Derpaa blev følgende Middel bragt i Anvendelse, som i denne Krig er forsøgt allerede en Gang før. Man førte hver af dem med tilbundne Dine hen til hver sin særskilte Plads og

affyrede derpaa to Geværskud saaledes, at hver enkelt af dem troede, at begge hans Kamerater vare dræbte. Paa denne Maade blev Hemmeligheden udpresset af en eller flere af dem. Jeg er, siger Biskopen, nysgjerrig efter at vide, om denne værdige Fremgangsmaade vil rigtig blive fremhævet i Blaabøgerne. Biskopen udtaler forøvrigt den Mening, at Sir Garnet Wolseley i Foranstaltninger til Ordning af Forholdene i Zululandene vilde gjøre fuldstændig Fiasto; hans Forslag er, at Kong Cetemayo efter et Mars Forløb igjen skal indfættes i sin Stilling, selvfølgelig med indskrænket Magt og under en engelsk Residens.

(Anm. Det bør bemærkes, at Biskop Colenso i det Hele staar paa en spændt Fod med sine Landsmænd, da han for længere Tid siden har aabenbaret sig som Kjætter. Han har nemlig i et Skrift (1860) erklæret, at man ikke burde kræve Opgivelse af Flerkoneriet af de døbte Kaffere, i et andet (1861) negter han Helvedsstraffens Evighed, og i et tredje (1862) negter han den ubetingede Troværdighed af de bibelske Beretninger. Dette vakte i sin Tid stor Harm hos det engelske Folk, og den afrikanske Synode under Forsæde af Biskopen af Kapstaden dømte ham til Fortabelse af den biskopelige Værdighed.)

En Svømme-Bedrift. To Navne ere i de senere Aar blevene almindelig bekjendte ved de næsten utrolige Præstationer i Svømning, som knytte sig til dem, nemlig Kaptein Boyton og Kaptein Webb. Der er imidlertid en væsentlig Forskjel paa deres Fremgangsmaade. Boyton har konstrueret sig et Slags vandtæt Klædning, der tillige har Bærekraft nok til at holde ham oppe i Vandet,

*) Et bekjendt Prøglerebskab paa de engelske Krigsskibe; en Rotting med ni Snore i Enden.

og i dette Redningsapparat, som det væsentlig kommer ham an paa at gjøre bekendt og skaffe Udbredelse, har han svømmet eller rettere drevet lange Strækninger og flere Dage i Træk, dels paa Flodet og dels i det aabne Hav. Webb er derimod virkelig Svømmer, han stoler udelukkende paa sine Kræfter og sin legemlige Færdighed, og naar der tales om Svømning i egentlig Forstand, har han langt overgaaet Alt, hvad der tidligere har været kjendt i denne Retning, nemlig ved at svømme over den brede og af saa stærke Strømninger hjenføjte Kanal mellem England og Frankrig. Til denne eneftaaende Bedrift har Webb imidlertid føiet en anden, idet han har tilbragt trestindstyve Timer — halvtredie Dogn — svømmende med ifkun en eneste kort Afbrudelse. Naturligvis var Anledningen et Vædemaal, og til dette knyttede der sig efter engelsk Skik snart utallige andre, saa at det tilsidst dreiede sig om meget betydelige Summer, hvoraf Webb selv beholdt en god Portion. Skuepladsen var det store Westminster Akvarium, en af de nyere Forlystelsesanstalter i London, opført tæt ved Westminster Abbediet og Parlamentsbygningen, ikke meget høit anseet fra et moralsk Standpunkt og mere end tvivlsomt i finantseel Henseende. Her var et uhyre Glasfar, som i sin Tid blev bygget til en fanget levende Hval, indrettet til at modtage Svømmekunstneren. Vandet, som var hentet fra Kanalen, blev holdt i en Temperatur af 16 a 18 Gr. Celsius. Kl. 10 Mandag Formiddag den 8de Marts steg Webb, iført en let Svømmedragt ned i Vandet. Villkaarene vare, at han i 60 Timer uden nogen Hjælp eller noget Apparat skulde opholde sig i Karret svømmende eller flydende, og at han ikke maatte nyde mere Hvile i al denne Tid end ialt 30 Minuter, efter hans eget

Balg enten paa en Gang eller i flere Dele, som saa skulde lægges til Tiden. Det synes utroligt, at et Menneffe med sin Hud, sine Mandedrætsorganer, sin hele Bygning skulde kunne udholde saaledes i 60 Timer at dvæle i Vandet, henvist alene til sine egne Kræfter, men Webb har udført det. Han har spist, drukket, røget og, om ikke just sovet, saa dog blundet, som om han havde været en Sølhund; sin Hvile tog han væsentlig ved at flyde paa Ryggen, som oftest med Hænderne under Nakken, og i denne Stilling kunde han tilbringe halve Timer ad Gangen, men forøvrigt har selve hans Svømmen noget eiendommeligt Flydende ved sig. Kun en eneste Gang forlød han Karret; det var tidlig Onsdag Morgen, altsaa efterat han havde været noget over 40 Timer i Vandet, og han tog da en Hvile paa 21 Minutter, hvorefter han med friske Kræfter atter steg ned i sit Kar. Først den sidste Dag viste han kjendelige Tegn paa Overanstrengelse, men han holdt tappert ud, og da han Kl. 10½ Onsdag Aften den 10de Marts steg op af Karret efterat have vundet sit og alle sine tillidsfulde Tilhængeres Vædemaal, blev han af den talrige Mængde, som havde indfundet sig til dette med spændt Forventning imødesede Dieblis, hilset med jublende Bisfald. (Anm. Ungdommen gjøres opmærksom paa, at saadanne Kraftprover, hvorved Nogen uden Nødvendighed sætter Helbred og Liv paa Spil, ikke kan forsvares fra kristeligt Standpunkt; det er at friste Gud).

Monte Kristo. — Den 29de September 1877 døde i Byen Lima i Peru en Mand, som over Størsteparten af Sydamerika var bekendt under Navnet „Monte Kristo.“ Hans egentlige Navn var Henry Meggs, og han blev født i Aaret 1811 i Catfhill i Staten New York. Han erhvervede sig først en For-

mue som Tømmerhandler i Byen New York, men tabte Alting ved Paniken i Aaret 1837. I Aaret 1848 gik han saa til San Francisco med en Ladning Tømmer, hvorpaa han tjente 50,000 Dollars. I Kalifornien drev han umaadelig store Forretninger og erhvervede sig en kolossal Formue, men ved Paniken dersteds i 1854 blev han igjen ødelagt, og han forlod hemmelig med sin Familie San Francisco paa et Dampskib, som han Dagen i Forveien havde kjøbt. Han dukkede op i Chili, hvor han overtog Bygningen af en Jernbane, hvorpaa han tjente i Løbet af 2 Aar 326,000 Dollars. Senere gik han til Peru, hvor han udførte de største Jernbaneanlæg, nogen enkelt Mand nogenstinde har udført. Europas og Amerikas Jernbanefonger var for Intet at regne i Sammenligning med ham. Han tjente fabelagtige Summer. For endel Aar siden, da en af hans Jernbaner, hvorpaa han havde tjent 4 Millioner Dollars, blev aabnet, gjorde han et Gilde, som kostede ham 200,000 Dollars. I Lima byggede han sig et sandt Palads, og han viste en mageløs Gjestfrihed. Hver Dag lod han dække Bord til et halvt hundrede Gæster; kom der ingen, blev Maden uddelt til de Fattige. For nogle Aar siden sluttede han en Kontrakt med Peru om at bygge 6 Jernbanelinier paa tilfammen 1700 Mile, hvorfor han skulde

have 26 Millioner Dollars. Det lader til, at disse Jernbaner, der var fuldendte paa en nær, da han døde, har ødelagt saavel ham som Peru. De løbe næsten alle gennem Egne, hvor der hverken er Paa-sagerer eller Gods at besordre, paa en af dem gaar der kun et Tog om Ugen. Man antager, at der ikke vil blive stort til Arvingerne, naar hans udstrakte Eiendomme blive solgte, og hans ligesaa udstrakte Gjæld bliver betalt.

Peter den Stores Breve. — I 1872 nedfattes der en særlig Kommission til Ordningen og Udgivelsen af Peter den Stores Breve; Kommissionen har nu endt sit Arbejde, og Brevene ville nu blive trykte, hvortil Undervisningsministeren har forlangt en Bevilling paa 7800 Rubler. Efter det foreløbige Overflag ville Brevene, der ere forsynede med Roter, udgjøre et Bind paa 115 Blade. Der er blevet støbt særlige Typer i det keiserlige Skriftstøberi for at bibeholde Datidens eiendommelige Orthografi. Barket vil blive trykt i 200 Mæcenat = Exemplarer til den keiserlige Familie og 12—1500 Exemplarer paa almindeligt Papir.

Hvor meget Guld er der i Verden? En Regnemester har fundet ud, at hvis man havde alt Guldets i Verden samlet i en Masse, vilde det danne en Klump 25 Fod høj, 25 Fod bred og 45 Fod lang.

 Det er fordelagtigst for begge Parter, at Kontingenten indsendes i Tide. Saa snart Betaling indløber, skal Kvitting blive sendt; hvis den ikke kommer inden 2 Uger efter Afsendelsen af Pengene [eller for Pacific-Staternes Bedkommende inden 4 Uger], saa skriv igjen og meld det. Send Pengene paa en betryggende Maade, saa de ikke blive borte undervejs.

Adresse: **R. Thronsen**, Drawer 14, Decorah, Iowa.

Indhold. Noget om Edderkoppen. — Et træk af Martin Luthers Liv — En ung Piges Historie. — Sex Aar blandt de røde Indianere. — Et Par udmærkede Exempler paa Mod og Dygtighed. — Gaader og Opgaver. — Blandinger — Nyt og Gammelt.

E. MATHER,
JUSTICE OF THE PEACE,
COLLECTING AGENT.

Office over Spencers Harness Store - DECORAH, IOWA.

M. N. JOHNSON & BROTHER,
Attorneys at Law,

M. N. Johnson,
NOTARY PUBLIC. }

DECORAH, IOWA.

18de Bind af „For Sjemmet“,

indeholdende blandt Andet: Gustav Vasa, en interessant Skildring af Sveriges Historie, samt den ypperlige Fortælling Bater Klemens, der gaar ind paa Forskjellen mellem Protestanter og Katholiker, sendes portofrit for \$1.00.

Adresse N. Thronsen, Decorah, Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Koge- og Kaffeovne samt Kobber- og Blikvarer, Gaardsredffaber og Verktpoi, Bygningsmaterialier, saasom Binduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Olie.

Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

ST. CLOUD HOTEL,

DECORAH, IOWA.

anbefales Landsmænd og andre Reisende af Gieren D. L. Gaara.

En Leiestald med gode Heste og Kjøretøier er forbunden med Hotellet.

P. H. WHALEN

handler med

Manufaktur- og Kolonialvarer,

Hadde og Huer, Støvler og Sko etc. etc.

Syd siden af Water Str. = = = Decorah, Iowa.

DAN. NOBLE,
SADELMAGER,

handler med

Sadler, Svober, Bidsler etc.

Decorah, - - - Iowa.

O. A. FOSS,

handler med

Færdiggjorte Støvler og Sko.

Tillige gjøres alt Slags Skotski efter Bestilling af de bedste Materialier og Reparation udføres godt og billigt. Til Skomagere og dem, som ønsker at gjøre sit eget Skotski, har jeg altid et stort Oplag af Læder og Skind Bærtski og Alt, som tilhører Skomagerprofessionen. Skriftlige Ordres modtages og expederes prompte til laveste Priser.

D. A. Foss,
Decorah, Iowa.

Ældre Bind af „For Hjemmet“.

11te Bind (1876 I.) og 17de Bind (1879 I.) er udsolgt.

12te Bind (1876, II.) indeholdende de interessante Fortællinger „Bleibatteren“ og „De to Blinde“, samt meget andet interessant Læsestof tilsendes portofrit for 60 Cents.

13de Bind (1877, I) indeholdende de fortrinlige Fortællinger „Alpefjoven“, „Mod Himlen“ (Forfatterindens Ungdomshistorie), „Onfelen fra Amerika“, „En Gut fra Londons Gader“, saavel som flere mindre Fortællinger; den interessante historiske Skildring „Karl den Tolvte i Norge“; henimod 30 andre større og mindre Artikler, adskillige Digte, 15 Gaader og 116 Blandinger tilsendes portofrit for 80 Cents.

14de Bind (1877, II) indeholdende sidste Afdeling af Fortællingen „Mod Himlen“ (Forfatterindens Husliv), Fortællingerne „Olfjæveren“, „Alene“, „En Juleaften paa Gaaraas“ samt meget andet fortrinligt Læsestof tilsendes portofrit for 80 Cents, begge disse Bind for \$1.50.

15de Bind (1878, I.) indeholdende 1ste Halvdel af den interessante Skildring „Philip Ashton eller den nye Robinson“, „Martyren i St. Andrews“, „Jacob Flints Reise“, „Arkimedes“, m. m. M., sendes portofrit for \$1.00

16de Bind (1878, II.) indeholdende sidste Halvdel af Fortællingen „Philip Ashton“, „Elisabeth“, en dansk Fortælling, „Stanleys Reise paa Kongofloden“, „Skoftjernen“ (Misionær Hjællstedts Ungdomshistorie) og meget andet interessant Læsestof, sendes portofrit for \$1.00; begge disse Bind for \$2.00; alle 3 Bind (12—16) portofrit for \$3.50.

Hvert Bind bestaar af 12 Hefter og udgjør 384 store Oktavsider, Titellad og Indholdsregister indbefattet.

Adresse: R. Thronsdjen,
Dr. 14, Decorah, Iowa.

To Søstre, en Fortælling fra en norsk Fjeldbygd (4 Hefter af „For Hjemmet“) portofrit for 25 Cts.

Adresse: R. Thronsdjen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Den nye norske Barberstue er i Basementet i Adams nye Blod, Hjørnet af Water og Winnebago Streets, Decorah, Iowa.

M. D. Solberg.

Iver Larsen
fælger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
Færdiggjorte Klæder,
Hatte, Huer, Støvler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
Steyers Bygning ved Siden af Winnesheit House.
Decorah - - Iowa.

For 10 Cents sendes portofrit et Hefte, indeholdende
„To ældgamle Sange fornede“,
nemlig **Tolbtalvisen** og **Den guldne ABC** 8 for 50 Cts., 20 for
\$1.00, 100 for \$3.50. Adresse: K. Thronsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

380 Oktavsider
med udvalgt Læsning for 60 Cents,
nemlig 12te Bind (1876 II.) af „For Hjemmet“, indeholdende Fortællingerne
„Bleiedatteren“ og „De Blinde“, „Erindringer fra en Islandsfærd“, „Laura
Bridgeman“, „Magdalena Schubert“, „Maria Schandorf“ og meget andet ud-
valgt Læsestof. Sendes portofrit for 60 Cents. Benyt denne Leilighed!
Adresse: K. Thronsen, Dr. 14, Decorah, Iowa.

Ny Möbelhandel.

J. JACKWITZ.
DECORAH, IOWA.

Alle Slags Møbler, saavel simple som fine og elegante, sælges til Ti-
ders billigste Priser. Reparationer udføres.
Ligklister hæves paa Lager. Begravelseser besørjes.

13de og 14de Bind af „For Hjemmet“,
indeholdende blandt Andet den historiske Skildring **Carl den Tolvte i Norge**
samt den udmærkede Fortælling „Mod Himlen“, 24 Hefter (760 Sider for-
uden Titelblade og Registre) sendes portofrit for \$1.50.
Adresse K. Thronsen, Decorah, Iowa.

E. P. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
Adams Block. **DECORAH, IOWA.**

Kem Bind af „For Sjemmet“,

nemlig 13de, 14de, 15de, 16de og 18de

(Aargangene 1877 og 1878 samt sidste Bind af 1879),
hvilket tilsammen udgjør 60 Hefter eller 1876 Sider
med udvalgt og afverlende Læsestof samt Titelblade
og Registre, sendes portofrit for \$4.00.

Adresse **R. Thronsdien,**

Dr. 14, Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Høiskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er
\$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedes) og for en Termin i Forhold. Koft billig.

Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohu, Northfield, Minn.

P. E. Haugen,

Carver af

Decorah Marble Works.

Water St. - - DECORAH, IOWA.

Jeg tillader mig herved at gjøre Landsmænd i Winnesheit og Allamakee
Countier i Iowa, samt i Fillmore, Houston, Freeborn, Goodhue og Elmstead
Countier i Minnesota, og forresten i hele den nordre Del af Iowa og sydlige
Minnesota, opmærksomme paa, at jeg nu er istand til at expedere alle Ordres
med kort Varsel. Jeg har sikret mig de bedste Arbeidere og kan udføre smukt og
billigt Arbeide. Da jeg ogsaa har norste Stenhuggere, har Landsmænd den
Fordel, at de kan faa sin Inscription feilfri, hvilket er aldeles umuligt, hvor
man blot har Arbeidere af andre Nationer.

Som reisende Agenter har jeg engageret D^rr. Harvey Miller og
Frik Rosenheimer. P. E. Haugen.

Enhver, som ønsker Gravstene, og ikke træffer min Agent, kan derom tilskrive
mig, samt angive, hvor kostbar Sten han ønsker, og jeg skal da sende ham Teg-
ninger med vedføjet Pris, hvorefter han kan sende mig tilbage det Exemplar
han udvælger, tilligemed Ordre og Inscription samt nærmeste Fragt-Office.

P. E. Haugen.